

به نام خدای مهربان

• برای دریافت آخرین امتحان نهایی
این کد رو اسکن کن.

مقدمه

کتاب پیش‌رو ویژه دانش‌آموزان علوم انسانی تحریر یافته است و خرسندیم که شما دانش‌آموز عزیز آن را به عنوان یک بسته کمک آموزشی انتخاب نموده‌ای که در ادامه در خصوص ساختار کتاب **پیش‌تک** توضیحاتی ارائه خواهیم داد:

کتاب پرسؤال این کتاب دارای قسمت‌های متنوعی است که در ادامه مختصراً با آن‌ها آشنا می‌شویم:

درسنامه

در بخش آغازین هر درس، درسنامه‌ای منطبق با متن کتاب درسی نگارش یافته است. در این قسمت، از کادرهای آموزشی مانند «مشاوره»، «توجه»، «یادآوری»، «نکته» و «نکته نهایی» برای فهم بهتر، دقت بیشتر و تشخیص درست‌تر دانش‌آموزان استفاده شده است. تیپ‌های مختلف مسائل و مباحث محاسباتی همراه با فرمول و روش‌های حل مسائل به‌طور مبسوط و مفضل در کادرهای آموزشی مجزایی به تحریر درآمده‌اند.

سؤالات امتحانی

هر درس به دو بخش اصلی تقسیم شده است و در هر بخش متناسب با محتوای درس، انواع تیپ‌های مختلف سؤال (صحیح و غلط، جای خالی، وصل کردنی، چهار گزینه‌ای، چند انتخابی، کوتاه پاسخ و تشریحی) مطرح شده است. همچنین سؤالات دشوارتر و خلاقانه‌تر با علامت **+۲۰** مشخص شده است که شما را بیشتر به کسب نمره ۲۰ نزدیک می‌کند.

پاسخنامه تشریحی

پاسخنامه سؤالات هر بخش کاملاً تشریحی و دقیق بیان شده و از کادرهای آموزشی نیز استفاده شده است. در پاسخ مسائل، فرمول، راه‌حل اصلی و در صورت لزوم راه‌حل میانبر به‌طور کامل و گام به گام توضیح داده شده است.

کتاب کاربرگ امتحانی

آزمون‌های درس به درس: این آزمون‌ها را به سبک و سیاق امتحان نهایی طراحی کردیم؛ همچنین سعی کردیم تمام نکات مهم امتحان‌خیز هر درس، در قالب این آزمون‌ها بیاید. بنابراین پس از خواندن هر درس، یک امتحان نهایی در حد همان درس در انتظارتان است.

آزمون‌های جامع: پس از آزمون‌های درس به درس، شش آزمون جامع آوردیم. از این شش آزمون، دو آزمون تألیفی نیم‌سال اول، سه آزمون شبیه‌ساز نهایی و یک آزمون نهایی خرداد است. آزمون‌های تألیفی و شبیه‌ساز متناسب با بودجه‌بندی و با توجه به سطوح شش‌گانه حوزه شناختی بلوم (دانش، درک و فهم، کاربرد، تجزیه و تحلیل، ترکیب و ارزیابی) طراحی شده است تا میزان یادگیری دانش‌آموزان آزموده شود.

پاسخنامه: در پاسخ آزمون‌ها جواب هر سؤال به همراه ریز بارم ذکر گردیده است.

کتابچه خلاصه کپسولی این کتابچه، تصویری کلی از درس را در قالب نمودار نشان می‌دهد به‌طوری که درس در یک نگاه منظم و منسجم با هدف جمع‌بندی، مرور کلی و تعمیق یادگیری مباحث درسی تدوین و تنظیم شده است. نکته شایان ذکر این است که در انتهای درسنامه نموداری هر درس مسائل به همراه راه‌حل آمده است.

قدردانی

و در خاتمه وظیفه خود می‌دانم از افرادی که در آماده شدن این کتاب همراه من بوده‌اند، نهایت تشکر و قدردانی را داشته باشم. ابتدا خداوند بزرگ را شاکرم که توفیق این خدمت ناچیز فرهنگی را به من عطا فرمود تا در موفقیت فرزندان این مرز گام بردارم و در شادی موفقیت‌هایشان سهیم باشم.

جناب آقای احمد اختیاری مدیرعامل انتشارات مهروماه که همیشه با راهنمایی‌هایشان باعث دلگرمی من بودند. مشاور کاردان موسسه هومان، جناب آقای محمدجواد حیدر و جناب آقای امیر محمدبیگی مدیر تألیف خستگی‌ناپذیر و خیلی کاربلد پروژه که از ایده‌هایشان در پربار شدن این اثر استفاده شده است. ایشان در کارشان بسیار جدی هستند و همراه بودنشان را ارج می‌نهم. تشکر ویژه‌ای دارم از سرکار خانم مهشید بشیری بابت تقبل تمام زحمات و پیگیری کارها؛ همراهی ایشان موهبت بزرگی است. در پایان از همه دانش‌آموزان عزیز و همکاران فرهیخته تقاضا دارم با ارسال نظرات و پیشنهادات سازنده از طریق روابط عمومی انتشارات مهروماه به سامانه **۹۶۸۸۴** ما را در هرچه بهتر شدن این کتاب یاری فرمایند.

طاہرہ کریمی سلیمی

فهرست

فصل اول

اصول انتخاب در کسب و کار

۵

- درس ۱: کسب و کار و کارآفرینی ۶
- نمونه سؤالات امتحانی ۱۰
- درس ۲: انتخاب نوع کسب و کار ۱۷
- نمونه سؤالات امتحانی ۲۰
- درس ۳: اصول انتخاب درست ۲۶
- نمونه سؤالات امتحانی ۲۹
- درس ۴: مرز امکانات تولید ۳۵
- نمونه سؤالات امتحانی ۳۹

فصل دوم

بازیگران اصلی در میدان اقتصاد

۴۵

- درس ۵: بازار چیست و... ۴۶
- نمونه سؤالات امتحانی ۵۲
- درس ۶: نقش دولت در... ۵۹
- نمونه سؤالات امتحانی ۶۳
- درس ۷: تجارت بین الملل ۷۰
- نمونه سؤالات امتحانی ۷۳

فصل سوم

اقتصاد رشد و پیشرفت

۷۹

- درس ۸: رکود، بیکاری و فقر ۸۰
- نمونه سؤالات امتحانی ۸۴
- درس ۹: تورم و کاهش قدرت خرید ۹۰
- نمونه سؤالات امتحانی ۹۵
- درس ۱۰: مقاومت سازی اقتصاد ۱۰۴
- نمونه سؤالات امتحانی ۱۰۸
- درس ۱۱: رشد و پیشرفت اقتصادی ۱۱۵
- نمونه سؤالات امتحانی ۱۲۲

فصل چهارم

اقتصاد در خانواده

۱۳۳

- درس ۱۲: بودجه بندی ۱۳۴
- نمونه سؤالات امتحانی ۱۳۶
- درس ۱۳: تصمیم گیری در مخارج ۱۴۰
- نمونه سؤالات امتحانی ۱۴۳
- درس ۱۴: پس انداز و سرمایه گذاری ۱۵۰
- نمونه سؤالات امتحانی ۱۵۳

پاسخنامه

۱۵۹

- پاسخنامه تشریحی ۱۶۰

فهرست مسائل

۹۳ نقدینگی	۸ سود یا زیان
۹۳ تورم	۱۸ میزان مالکیت
۱۱۷ تولید	۲۷ قید بودجه
۱۱۹ GDP اسمی و واقعی	۳۵ مرز امکانات تولید
۱۱۹ نرخ رشد تولید	۵۱ عرضه و تقاضا
۱۲۰ وضعیت توزیع درآمد (دهک)	۶۲ مالیات بر ارزش افزوده
۱۳۵ خمس	۸۱ نرخ بیکاری

فصل اول

اصول انتخاب در کسب و کار

کسب و کار و کارآفرینی

مشاوره: شما در این درس مفاهیمی مثل «کارآفرین»، «هزینه»، «درآمد» و «سود» رو یاد می‌گیرین. با نقش کارآفرین و ویژگی‌های مشترک کارآفرین‌های موفق آشنا می‌شین. محاسبه عملکرد تولیدکننده در سود یا زیان رو بهتون آموزش می‌دیم. این درس در امتحان نوبت اول ۱ نمره و فعالیتش ۰/۵ نمره داره. همچنین در نوبت دوم کل فصل اول ۲ نمره و فعالیت‌های اون ۰/۵ نمره داره.

فراز و فرود کسب و کارها

- روزانه هزاران کسب و کار جدید در دنیا ایجاد می‌شود و هزاران کسب و کار از بین می‌رود.
- در ایران سالانه بیش از صد هزار شرکت ثبت می‌شوند.
- کارآفرینان و مؤسسه‌های شرکت به خود و دیگران سود می‌رسانند از طریق ۱ تولید کالا و خدمات ۲ رفع نیاز مردم
- کارآفرینان با کار و تلاش خود از کسب و کارها مراقبت می‌کنند، اما این مراقبت چندان کار ساده‌ای نیست، زیرا ۱ کسب و کارهای نوپا عمری کوتاه دارند. ۲ احتمال شکست و از بین رفتن وجود دارد.
- ⚠ **تذکر:** فقط نیمی از کسب و کارها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند و به کارشان ادامه بدهند.
- احتمال موفقیت و سودآوری کسب و کار ← انگیزه کارآفرینان برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن

پلکان کار و رشد

- یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا کارآفرین نبوده است.
- ویژگی‌هایی که کارآفرین را قدم به قدم و تدریجاً (پلکانی) از سطوح اولیه کار به بالاترین درجه‌های موفقیت می‌رساند شامل:
 - حرکت با چشم باز (حواس جمع و آگاه)
 - حرکت بر مبنای شناخت ظرفیت‌های خود
 - حرکت بر مبنای شناخت اتفاقات اطراف خود

کارآفرینان

- بیست سال پیش هیچ شبکه اجتماعی وجود نداشت، چون کسی هیچ شبکه اجتماعی راه اندازی نکرده بود؛ برای اینکه شبکه اجتماعی وجود داشته باشد کسی باید نقش کارآفرین را بازی کند.
- ⓘ **تعریف:** کارآفرین کسی است که با نوآوری و خطرپذیری محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند.
- یک کارآفرین ویژگی‌هایی دارد که دیگران فاقد آن هستند. این ویژگی‌ها شامل:
 - بینشی برای دیدن فرصت‌های کسب و کار دارد.
 - شجاعتی برای شروع یک سرمایه‌گذاری جدید دارد.
 - ایده‌های خود را امیدوارانه به کسب و کاری سودآور تبدیل می‌کند.
 - توانایی مالی لازم را برای راه اندازی کسب و کار داشته باشد.
 - مهارت ابتکار عمل داشته باشد تا با جمع کردن عوامل مختلف کنار هم کالا یا خدماتی را تولید کند.
 - آگاهی و دانش زیاد برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره
 - موقعیت شرکت
 - پیشنهاد محصول
 - قیمت‌گذاری
 - تبلیغات
 - استخدام نیروی کار

⚠ **تذکر:** عده خاصی از افراد می‌توانند کسب و کار جدید راه اندازی کنند.

ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق

- مشاوره:** هم‌گدوم از عبارت‌ها و جملات داخل جدول کلیدواژه‌ای دارند که توصیه می‌شود آن‌ها را به‌دقت یاد بگیرید. سوالات این قسمت می‌تواند به‌صورت جای خالی، صحیح و غلط یا تستی باشند. پس دقت کنید و کلیدواژه‌ها و معنی آن‌ها به شما در پاسخ درست پرسش‌ها کمک زیادی می‌کند.
- هر شخصی ویژگی‌های منحصر به فردی دارد اما کارآفرینان موفق، ویژگی‌های مشابه و مشترکی دارند که به آن‌ها در کسب و کارشان کمک می‌کند.

ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق	
تیزبین	دیدن فرصت‌های کسب‌وکار زمانی که دیگران متوجه نمی‌شوند.
نوآور	تبدیل ایده‌ها به محصولات و کسب‌وکارهای جدید
ریسک‌پذیر	به میدان آوردن پس‌انداز و خوش‌نامی با شجاعت و تدبیر
خوش‌بین	واقع‌بین، مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی
پرتلاش	دارای نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله
یادگیرنده	یادگیری از کارشناسان، همکاران و مشتریان و تطبیق با شرایط بازار
سازمان‌دهنده	مدیریت و هماهنگی منابع به شکل کارا

هزینه‌های تولید، درآمد و سود

- یک کارآفرین موفق برای انتخاب درست باید هزینه‌ها و درآمدهایش را محاسبه کند.

• هزینه‌های تولید

- تولیدکنندگان برای انجام فعالیت تولیدی خود به نیروی کار، ابزار و تجهیزات، ماشین‌آلات تولیدی، مواد اولیه، سرمایه و سایر ملزومات نیاز دارند که به آن‌ها عوامل تولید می‌گویند.

تعریف: به پولی که برای خرید یا اجاره عوامل تولید به صاحبان آن‌ها می‌پردازند هزینه‌های تولید می‌گویند. در اینجا به منظور نظم بخشیدن و آسان‌تر شدن یادگیری مفاهیم درآمد، هزینه و سود، آن‌ها را در قالب جدولی ارائه نموده‌ایم.

عوامل تولید	مثال	هزینه‌ها	مثال
نیروی انسانی	کارگر - کارمند	مزد - حقوق	به کارگران و کارمندان خود، مزد یا حقوق می‌پردازند.
منابع طبیعی	زمین - باغ	اجاره	برای انجام فعالیت کشاورزی به صاحب زمین اجاره پرداخت می‌شود.
سرمایه	تراکتور - گاواهن	قیمت یا اجاره	قیمت یا اجاره تراکتور که به صاحب تراکتور پرداخت می‌شود.

• درآمد

تعریف: پولی که تولیدکنندگان با فروش محصولات خود به دست می‌آورند درآمد نام دارد.

$$\text{کل محصول} \times \text{قیمت} = \text{درآمد}$$

تذکره: منظور از کل محصول در قرمول بالا، تعداد کل محصول فروخته شده می‌باشد.

- از آنچه گفته شد به این جمع‌بندی می‌رسیم که:

مبلغی که برای فعالیت تولیدی مصرف می‌شود ← هزینه‌های تولید
مبلغی که از فروش محصولات به دست می‌آید ← درآمد

• سود

- اگر میزان درآمد به دست آمده از هزینه تولید بیشتر باشد، تولیدکننده سود کرده است.

مثال: اگر تولیدکننده‌ای در یک دوره زمانی معین، برای فعالیت‌های تولیدی خود ۱۰۰ میلیون تومان هزینه کرده باشد و محصول تولیدی خود را ۱۲۰ میلیون تومان به فروش برساند، می‌گوییم تولیدکننده ۲۰ میلیون تومان سود کسب کرده است.

• بین درآمد و هزینه رابطه‌های زیر برقرار است:

سود	اگر درآمد از هزینه بیشتر باشد، تولیدکننده از فعالیت خود سود برده است.	هزینه > درآمد
زیان	اگر درآمد از هزینه کمتر باشد، تولیدکننده در فعالیت خود زیان کرده است.	هزینه < درآمد
نه سود نه زیان	اگر درآمد و هزینه برابر باشد، تولیدکننده در فعالیت خود نه سود کرده نه زیان	هزینه = درآمد

آموزش نحوه محاسبه سود یا زیان

آموزش تصویری حل مسئله

فرمول‌های محاسبه سود

هزینه‌های آشکار - درآمد = سود حسابداری (عادی / ظاهری)
 (هزینه‌های پنهان + هزینه‌های آشکار) - درآمد = سود اقتصادی (ویژه / واقعی)
 سود + هزینه = درآمد
 سود - درآمد = هزینه

● مفاهیم کاربردی

هزینه آشکار (مستقیم): هزینه‌های تولید که به صورت آشکار و مستقیم برای تولید محصول صرف می‌شوند. مثل هزینه خرید مواد اولیه.
هزینه پنهان (غیرمستقیم): درآمدهایی که از آن‌ها صرف نظر می‌کنیم. مثل تصمیم به راه‌اندازی کسب و کار شخصی و صرف نظر از درآمد حاصل از شغل معلمی.
هزینه‌های شخصی: هزینه‌هایی که به خود فرد ارتباط دارند و از درآمد و حقوق آن شخص کسر می‌شوند. مثل هزینه خرید تجهیزات دختر مدیرعامل
یکسان‌سازی: یکسان‌سازی کردن اطلاعات داده‌شده در صورت سؤال مانند واحد اندازه‌گیری، واحد پول و ماهانه یا سالانه بودن داده‌ها یعنی اگر صورت سؤال نتیجه عملکرد سالانه بنگاه تولیدی را بخواهد باید داده‌های ماهانه را به سالانه تبدیل کنیم.
مثال: با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالانه یک باغدار به همراه دوازده نفر کارگر و یک مهندس کشاورزی با تولید هفت و نیم تن میوه به ارزش شش و نیم میلیارد تومان را محاسبه کنید.

اجاره ماهانه باغ	۶۰ میلیون تومان
حقوق متوسط ماهانه هر کارگر	$\frac{1}{3}$ اجاره وسایل
خرید منزل مسکونی صاحب باغ	۱۰۰ میلیون تومان
اجاره وسایل و ابزار مورد نیاز	۷۵ میلیون تومان
خرید سم و کود مناسب	۴۰ میلیون تومان
کرایه حمل و نقل محصول	۲۰ میلیون تومان
حقوق ماهانه باغدار و مهندس	۱۲۰ میلیون تومان

درآمد = ۶,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰

پاسخ مرحله اول: محاسبه درآمد

مرحله دوم: محاسبه هزینه‌ها

★ **توجه:** ۱) یکسان‌سازی داده‌ها را فراموش نکنید. ۲) جهت آسان‌سازی محاسبات، صفرهای مشترک (۶ تا صفر) را حذف می‌کنیم.

میلیون $۷۲۰ = ۶۰ \times ۱۲ =$ اجاره سالانه باغ
 میلیون $۳۶۰۰ = (\frac{1}{3} \times ۷۵) \times ۱۲ \times ۱۲ =$ حقوق سالانه ۱۲ کارگر
 میلیون $۱۴۴۰ = ۱۲۰ \times ۱۲ =$ حقوق سالیانه باغدار و مهندس
 میلیون $۵۸۹۵ = ۷۲۰ + ۳۶۰۰ + ۷۵ + ۴۰ + ۲۰ + ۱۴۴۰ =$ هزینه‌ها

🗨 **نکته:** خرید منزل مسکونی صاحب باغ هزینه شخصی است.

مرحله سوم: محاسبه سود یا زیان
 سود $۶۵۰۰ - ۵۸۹۵ = ۶۰۵,۰۰۰,۰۰۰ \Rightarrow$ هزینه - درآمد = سود یا زیان

مثال: یک واحد تولید پوشاک با ۱۰ کارگر، به شرح زیر فعالیت می‌کند. با توجه به درآمد و هزینه‌های آن، سود واقعی این واحد تولیدی چقدر است؟
 الف) خرید مواد اولیه در هر ماه ۱۰ میلیون تومان
 ب) دستمزد ماهانه هر کارگر ۶ میلیون تومان
 ج) اجاره ماهانه معادل ۲۰ درصد درآمد کارگران در سال
 د) تجهیزات تولید معادل ۵۰۰ میلیون تومان
 ه) ماهانه ۱۷۰۰ جفت کفش تولید و با قیمت ۴۵۰ هزار تومان فروخته می‌شود.
 و) کارفرما برای شاغل شدن در یک شرکت، ماهانه ۱۷ میلیون تومان دریافت می‌کند.

پاسخ مرحله اول: محاسبه درآمد

مرحله دوم: محاسبه هزینه‌ها

$$\begin{aligned} \text{میلیون سالانه} &= 9180 = 12 \times 450 \times 1700 = \text{درآمد} \\ \text{میلیون} &= 120 = 12 \times 10 = \text{خرید مواد اولیه سالانه} \\ \text{میلیون} &= 720 = 12 \times 10 \times 6 = \text{دستمزد سالانه کارگران} \\ \text{میلیون} &= 1728 = 12 \times \left(720 \times \frac{20}{100} \right) = \text{اجاره سالانه} \end{aligned}$$

$$\text{میلیون} = 3068 = 120 + 720 + 1728 + 500 = \text{هزینه‌های آشکار}$$

$$\text{میلیون} = 204 = 12 \times 17 = \text{هزینه‌پنهان سالانه}$$

$$\text{میلیون} = 3272 = 204 + 3068 = \text{هزینه‌پنهان} + \text{هزینه‌های آشکار}$$

$$\text{سود} = 9180 - 3272 = 5908,000,000 \Rightarrow \text{سود} = (\text{هزینه‌های پنهان} + \text{هزینه‌های آشکار}) - \text{درآمد} = \text{سود واقعی}$$

مثال: مجموع درآمد، هزینه‌ها و سود تولیدکننده‌ای برای یک سال معین، برابر ۴۲ میلیون تومان شده: میزان درآمد او، چند میلیون تومان بوده است؟

$$\text{میلیون} = 42 = 2 \times \text{درآمد} \Rightarrow \text{سود} + \text{هزینه} + \text{درآمد} = \text{درآمد}$$

$$\text{میلیون} = 21 = \frac{42}{2} = \text{درآمد}$$

راهکارهای دوری از زیان

تولیدکنندگان تلاش می‌کنند از وضعیت زیان دوری کنند، آن‌ها برای انجام این کار از ۲ روش استفاده می‌کنند:

۱ کاهش هزینه‌ها (بدون اینکه از میزان تولید کم شود) ← صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری (هزینه ↓ سود ↑)

پرهیز از استخدام نیروی کار غیر لازم

صرفه‌جویی در مواد اولیه

صرفه‌جویی در مصرف انرژی

جلوگیری از ریخت و پاش

۲ افزایش درآمد (درآمد ↑ سود ↑)

برای محصولات بازار مناسب فراهم کند.

کالا را با قیمت مناسب بفروشد.

کسب درآمد حلال

برخی از افراد با روش‌های مختلف اقدام به کسب درآمد می‌کنند که این‌گونه کسب‌وکارها حرام هستند. این دسته از افراد:

معمولاً از رانت و موقعیت‌هایی که با قریب و ظاهرسازی به دست می‌آورند به پول کلان می‌رسند.

معمولاً به دنبال ارزان خریدن و گران فروختن هستند.

خرید و فروش یا قاچاق برخی از کالاها در انحصار آن‌هاست.

با انواع شگردها رقیب اقتصادی خود را از پا درمی‌آورند.

با احتکار کالاهای مورد نیاز مردم در مواقع ضروری و گران فروختن آن‌ها سود سرشاری کسب می‌کنند.

برای کسب سود بیشتر، کتاب‌ها و فیلم‌های مبتذل و غیر اخلاقی تولید و منتشر می‌کنند.

کالا را برخلاف آنچه هست به مشتری نشان می‌دهند.

اهل رشوه دادن، رشوه گرفتن و رباخواری هستند.

تعریف: کسب‌وکارهایی که در مسیر تولید کالا و خدمات مشروع نباشند را کسب و کارهای غارتگرانه و حرام می‌گویند.

توجه: این افراد دستشان در روستاها و محله‌های کوچک زود رو می‌شود ← به شهرهای بزرگ کوچ می‌کنند.

پیامد و آثار کسب‌وکارهای حرام (غیر قانونی و غیر شرعی)

تأثیر بر خود شخص

محروم شدن از مزایای کسب درآمد حلال

بدنام شدن در میان مردم

تأثیر بر دیگران ← ظلم به هم‌نوعان

تأثیر بر جامعه ← قرار دادن اقتصاد جامعه در سراسیمه‌ی سقوط

سؤالات امتحانی

بخش اول: کسب و کار و کارآفرینی

سؤالات صحیح و غلط

۱. همه افراد می توانند یک کسب و کار جدید راه اندازی کنند. ☐
۲. با اینکه احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب و کار وجود دارد، احتمال موفقیت و سودآوری آن زیاد نیست. ☐
۳. یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا کارآفرین نبوده است. ☐
۴. افرادی که با قریب مردم درآمد غیر قانونی کسب می کنند، زندگی در روستا و محلات کوچک را به شهرهای بزرگ ترجیح می دهند. ☐
۵. همه کارآفرینان با اطمینان از موفقیت، کسب و کار خود را آغاز می کنند. ☐
۶. فرصت های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند می بینند. این عبارت بیانگر «ریسک پذیری» از ویژگی های مشترک کارآفرینان موفق می باشد. ☐
۷. در ایران سالانه بیش از صد هزار شرکت ثبت می شود. ☐
۸. اگرچه هر فرد ویژگی های منحصر به فردی دارد، اما کارآفرینان موفق، ویژگی های مشابهی دارند. ☐
۹. نیمی از کسب و کارهای نوپا بیش از شش سال عمر می کنند. ☐
۱۰. کسی که می خواهد کارآفرین باشد باید مهارت های ابتکار عمل را داشته باشد تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم کالا یا خدمتی را تولید کند. ☐
۱۱. یک کارآفرین باید توانایی مالی لازم را داشته باشد تا بتواند تصمیمات مناسب درباره موقعیت شرکت اتخاذ کند. ☐
۱۲. افرادی که کسب و کارهای حرام دارند، خرید و فروش یا قاچاق همه کالاها، در انحصار آنهاست. ☐

سؤالات جای خالی

۱۳. کارآفرین کسی است که با و محصولات جدیدی تولید و عرضه می کند.
۱۴. یک کارآفرین موفق منابع را به شکل کارایی هماهنگ و مدیریت می کند. این مطلب بیانگر ویژگی می باشد.
۱۵. کارآفرین های خوش بین، هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی اند.
۱۶. کارآفرین موفق «یادگیرنده» خود را با شرایط وفق می دهد.
۱۷. کارآفرینان با و رفع نیاز مردم، به خود و دیگران سود می رسانند.
۱۸. یک کارآفرین موفق باید بتواند و را درست محاسبه کند.
۱۹. «نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند» این مطلب بیانگر یکی از ویژگی های مشترک کارآفرینان موفق است که نام دارد.
۲۰. کارآفرینان با از کسب و کارها مراقبت می کنند.
۲۱. ریسک پذیر بودن یک کارآفرین موفق، یعنی و خود را با شجاعت و تدبیر به میدان می آورد.

سؤالات چهارگزینه ای

۲۲. کدام گزینه پاسخ درست و کامل پرسش های زیر است؟

الف) کارآفرین لازم است تا آگاهی و دانش زیادی برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره موقعیت شرکت،،، قیمت گذاری و استخدام نیروی کار داشته باشد.

ب) یک کارآفرین بر چه مبنایی از سطوح ابتدایی کار به درجه های بالا می رسد؟

ج) آقای عباسی در دانشگاه دولتی درس می دهد، فعالیت او کارآفرینی محسوب

د) کارآفرینان در چه زمینه هایی فعالیت می کنند؟

۱) الف) پیشنهاد محصول - تبلیغات ب) از طریق توانایی مالی و سرمایه گذاری ج) می شود

۲) الف) فعالیت بازار - رفتار اقتصادی ب) شناخت ظرفیت های خود و اتفاقات اطراف ج) می شود

۳) الف) فعالیت بازار - رفتار اقتصادی ب) از طریق توانایی مالی و سرمایه گذاری ج) نمی شود

۴) الف) پیشنهاد محصول - تبلیغات ب) شناخت ظرفیت های خود و اتفاقات اطراف ج) نمی شود

۲۳. در کدام گزینه ویژگی مشترک کارآفرینان به درستی بیان شده است؟

- ☐ (۱) نوآور ← نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.
- ☐ (۲) خوش‌بین ← از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.
- ☐ (۳) سازمان‌دهنده ← منابع را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ می‌کنند.
- ☐ (۴) ریسک‌پذیر ← فرصت‌ها و ایده‌های کسب‌وکار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.

۲۴. کدام مورد با ویژگی‌های کسب‌وکار نوپا مطابقت ندارد؟

- ☐ (۱) عمر کوتاهی دارند.
- ☐ (۲) نیمی از آن‌ها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند.
- ☐ (۳) احتمال شکست و از بین رفتن آن‌ها وجود دارد.
- ☐ (۴) احتمال موفقیت و سودآوری آن کم است.

۲۵. کدام گزینه می‌تواند پاسخ پرسش‌های زیر باشد؟

- الف) مدیریت یک واحد تولیدی جهت عبور از مشکلات ناشی از نوسانات بازار، با مشورت گرفتن از همکاران و مشتریان و تطبیق فعالیت با نیازهای جدید بازار ممکن شده است. عملکرد این مدیر بیانگر کدام یک از ویژگی‌های مشترک کارآفرین موفق است؟
- ب) یک کارآفرین باید مهارت _____ را داشته باشد تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم، کالا یا خدمتی را تولید کند.
- ☐ (۱) یادگیرنده - ابتکار عمل ☐ (۲) یادگیرنده - انتخاب ☐ (۳) ریسک‌پذیر - انتخاب ☐ (۴) ریسک‌پذیر - ابتکار عمل

۲۶. کدام گزینه در ارتباط با «کارآفرین موفق» صحیح نمی‌باشد؟

- ☐ (۱) رشد تدریجی و قدم‌به‌قدم دارد.
- ☐ (۲) ضرورتاً از ابتدا کارآفرین نبوده است.
- ☐ (۳) بر مبنای شناخت ظرفیت‌های خود حرکت می‌کند.
- ☐ (۴) با نوآوری و پرهیز از خطرپذیری محصولات جدید عرضه می‌کند.

۲۷. پاسخ درست جاهای خالی در کدام گزینه آمده است؟

- الف) یک کارآفرین موفق _____ و _____ را با شجاعت و تدبیر به میدان می‌آورد تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کند.
- ب) در ایران سالانه _____ شرکت ثبت می‌شود.
- ☐ (۱) الف) پس‌انداز - خوش‌نامی ب) بیش از صد هزار ☐ (۲) الف) نظم - پایداری ب) بیش از صد هزار
- ☐ (۳) الف) نظم - پایداری ب) حدوداً هزار ☐ (۴) الف) پس‌انداز - خوش‌نامی ب) حدوداً صد هزار

(سراسری دی ۱۴۰۱)

۲۸. هر کدام از موارد زیر به ترتیب مربوط به کدام ویژگی مشترک کارآفرینان موفق می‌باشند؟

- ایده‌ها را به محصولات جدید تبدیل می‌کنند - واقع‌بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی - خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند - نظم، پایداری، انضباط و توانایی حل مسئله را دارند.
- ☐ (۱) تیزبین - خوش‌بین - ریسک‌پذیر - سازمان‌دهنده ☐ (۲) تیزبین - پرنگیزه - یادگیرنده - سازمان‌دهنده
- ☐ (۳) نوآور - پرنگیزه - ریسک‌پذیر - سازمان‌دهنده ☐ (۴) نوآور - خوش‌بین - یادگیرنده - پرنگیزه

۲۹. کدام یک از موارد زیر کارآفرینی محسوب می‌شود؟

- ☐ (۱) عضویت فعال در ارتش ☐ (۲) تدریس در مدرسه دولتی
- ☐ (۳) کار شخصی در مغازه ساندویچ فروشی خودش ☐ (۴) راه‌اندازی خدمات باغبانی در منزل

۳۰. «مصطفی هالی‌نسب صنعتگر ایرانی به‌عنوان اولین تولیدکننده چراغ خوراک‌پزی و سماور در ایران بود. وی با هدف استفاده از فراورده‌های نفتی در داخل کشور منابع موجود را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ کرد و ایده‌های خود را به محصول جدیدی معروف به «بخاری نفتی هلاالدین» تبدیل کرد و با تأسیس «صنایع نفت و گازسوز هالی‌نسب» کسب‌وکار جدیدی در کشور تأسیس کرد. (اقتباس از بینش، روش و منش هالی‌نسب، محمدحسین رفیعی، مجله چشم‌انداز ایران، شماره ۳۲) با توجه به این مطلب، به ترتیب هالی‌نسب، کدام یک از ویژگی‌های کارآفرین موفق را داراست؟

- ☐ (۱) سازمان‌دهنده - تیزبین - نوآور ☐ (۲) ریسک‌پذیر - خوش‌بین - تیزبین
- ☐ (۳) سازمان‌دهنده - نوآور - تیزبین ☐ (۴) نوآور - ریسک‌پذیر - خوش‌بین

۳۱. کدام یک از موارد زیر، «کارآفرینی» محسوب نمی‌شود؟

- ☐ (۱) کار شخصی در مغازه مکانیکی پدرش ☐ (۲) راه‌اندازی خدمات پرستاری سالمندان در منزل
- ☐ (۳) راه‌اندازی مزرعه برای کشت و فروش گیاهان دارویی ☐ (۴) پخت و فروش شیرینی در منزل

سؤالات چندانتخابی

۳۲. کدام موارد جزء ویژگی‌های کارآفرینان به شمار می‌آید؟

- الف) با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدید تولید و عرضه می‌کنند.
- ب) معمولاً به دنبال ارزان خریدن و گران فروختن هستند.
- ج) ایده‌های خود را امیدوارانه به کسب‌وکارهای سودآور تبدیل می‌کنند.
- د) ضرورتاً نیاز نیست تا آگاهی و دانش زیادی برای قیمت‌گذاری، تبلیغات و استخدام نیروی کار داشته باشند.
- ه) شجاعتی برای شروع یک سرمایه‌گذاری جدید دارند که دیگران قاعد آن هستند.

۳۳. کدام موارد زیر دربارهٔ افرادی است که از مسئولیت‌های اخلاقی خود در کسب‌وکار شانه خالی می‌کنند؟

- الف) برای دیدن فرصت‌های کسب‌وکار توانایی ویژه‌ای دارند که دیگران قاعد آن هستند.
- ب) معمولاً اهل رشوه دادن و رشوه گرفتن هستند.
- ج) معمولاً خرید و فروش برخی از کالاها در انحصار آن‌هاست.
- د) معمولاً دست این افراد در شهرهای بزرگ رو می‌شود لذا ترجیح می‌دهند به روستاها کوچ کنند.
- ه) هر چند به جامعه ضربه می‌زنند اما با سود کلانی که به دست می‌آورند اقتصاد خودشان را از سرآشپبی نجات می‌دهند.
- و) کالا را برخلاف آنچه هست به مشتری نشان می‌دهند.

سؤالات وصل کردنی

۳۴. هر یک از عبارات‌های سمت راست به کدام یک از مفاهیم سمت چپ اشاره دارد؟ (یک مورد اضافی است).

الف) پس‌انداز و خوش‌نامی را با شجاعت و تدبیر به میدان می‌آورند.	●	۱- خوش‌بین
ب) ایده‌ها را به محصولات و کسب‌وکارهای جدید تبدیل می‌کنند.	●	۲- پراگیزه
ج) اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.	●	۳- تیزبین
د) فرصت‌های کسب‌وکار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند می‌بینند.	●	۴- ریسک‌پذیر
	●	۵- نوآور

سؤالات کوتاه‌پاسخ

۳۵. کارآفرینان چگونه از کسب‌وکار مراقبت می‌کنند؟

۳۶. آنچه انگیزه لازم برای شروع فعالیت اقتصادی و پذیرش خطرات آن توسط کارآفرینان را زنده نگه می‌دارد چیست؟

۳۷. یک کارآفرین بر چه مبنایی از سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای آن می‌رسد؟

۳۸. «فرصت‌های کسب‌وکار را از زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند می‌بینند» این عبارت بیانگر کدام ویژگی مشترک کارآفرینان موفق است؟

۳۹. کارآفرینان و مؤسسه‌هایی که شرکت‌ها را تأسیس می‌کنند از چه طریق به خود و دیگران سود می‌رسانند؟

۴۰. چرا یک کارآفرین باید مهارت‌های ابتکار عمل داشته باشد؟

۴۱. «مدیریت کارای منابع» بیانگر کدام یک از ویژگی‌های مشترک کارآفرینان موفق می‌باشد؟

سؤالات تشریحی

۴۲. به چه کسی «کارآفرین» می‌گویند؟

۴۳. یک کارآفرین باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد؟ توضیح دهید.

۴۴. چرا راه‌اندازی خدمات باغبانی کارآفرینی محسوب می‌شود؟

۴۵. چهار مورد از ویژگی‌های کسب‌وکار حرام را بنویسید.

۴۶. منظور از «تیزبینی» و «خوش‌بینی» کارآفرین چیست؟

۴۷. منظور از «ریسک‌پذیر بودن» یک کارآفرین موفق چیست؟

۴۸. اثرات زیان‌بار و نامطلوب کسب‌وکارهای حرام برای «خود، دیگران و اقتصاد جامعه» را بنویسید.

۴۹. چرا مراقبت کارآفرینان از کسب‌وکارها کار چندان آسانی نمی‌باشد؟

۵۰. چرا افرادی که به کسب‌وکارهای حرام اشتغال دارند ترجیح می‌دهند بیشتر در شهرهای بزرگ فعالیت کنند؟

بخش دوم: هزینه‌های تولید، درآمد و سود

سؤالات صحیح و غلط

۵۱. اگر میزان هزینه تولید از درآمد بیشتر باشد تولیدکننده از فعالیت خود سود برده است. ☐
۵۲. یک تولیدکننده می‌تواند از طریق پرهیز از استخدام نیروی کار لازم یا صرفه‌جویی در مواد اولیه هزینه تولید را کاهش دهد. ☐
۵۳. اگر تولیدکننده گندم باشید، بعد از رسیدن به هایدی و خرمن، هزینه‌هایی را متقبل می‌شوید این هزینه در واقع همان پول‌هایی هستند که برای خرید یا اجاره عوامل تولید به صاحبان آن‌ها می‌پردازید. ☐
۵۴. «قراهم کردن بازار مناسب برای محصولات» و «فروش کالا با قیمت مناسب» از جمله راه‌هایی هستند که یک تولیدکننده می‌تواند درآمدش را افزایش دهد و از زیان جلوگیری کند. ☐

سؤالات جای خالی

۵۵. پولی که یک تولیدکننده برای تولید صرف می‌کند نام دارد.
۵۶. گاواهن در فرایند فعالیت تولیدی محسوب می‌شود.
۵۷. در یک کارخانه تولید مواد غذایی، تولیدکننده در مقابل به کار گرفتن کارگران و کارمندان به آن‌ها یا پرداخت می‌کند.
۵۸. فردی که زمینی را به مدت یک ماه برای انجام فعالیت کشاورزی در اختیار گرفته است به صاحب زمین می‌پردازد.
۵۹. از حاصل ضرب قیمت کالا در مقدار آن عددی به دست می‌آید که نام دارد.
۶۰. یک تولیدکننده تلاش می‌کند تا با و از وضعیت زیان جلوگیری کند.

سؤالات چهارگزینه‌ای

۶۱. پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر در کدام گزینه آمده است؟ +۲۰
- الف) هزینه‌های تولید در واقع همان پولی است که برای خرید یا اجاره به صاحبان آن‌ها پرداخت می‌شود.
- ب) کدام‌یک از موارد زیر هزینه تولید یک کارگاه تولید پوشاک محسوب نمی‌شود؟
- ☐ (۱) الف) عوامل تولید ب) مبلغی که برای خرید ابزار تولید پرداخت می‌شود.
- ☐ (۲) الف) عوامل تولید ب) مبلغی که از فروش پوشاک به دست می‌آورد.
- ☐ (۳) الف) ابزار تولید ب) مبلغی که برای خرید چرخ خیاطی پرداخت می‌شود.
- ☐ (۴) الف) ابزار تولید ب) مبلغی که به‌عنوان دستمزد به کارکنان پرداخت می‌شود.
۶۲. کدام گزینه پاسخ درست و کامل پرسش‌های زیر است؟
- الف) یک تولیدکننده چگونه از وضعیت زیان دوری می‌کند؟
- ب) دریافت‌کننده مزد و اجاره چه کسانی هستند؟
- ج) صرفه‌جویی در مصرف مواد اولیه و انرژی و جلوگیری از ریخت و پاش از جمله راه‌هایی است که تولیدکننده می‌تواند را بدون اینکه از کم کند، کاهش دهد.
- ☐ (۱) الف) با افزایش درآمد و افزایش سود ب) نیروی کار - صاحبان ابزار، تجهیزات و ماشین‌آلات ج) زیان - میزان سود
- ☐ (۲) الف) با افزایش درآمد و کاهش هزینه ب) نیروی کار - صاحبان ابزار، تجهیزات و ماشین‌آلات ج) هزینه تولید - میزان تولید
- ☐ (۳) الف) با افزایش درآمد و کاهش هزینه ب) صاحب زمین - صاحبان مواد اولیه ج) زیان - میزان سود
- ☐ (۴) الف) با افزایش درآمد و افزایش سود ب) صاحب زمین - صاحبان مواد اولیه ج) هزینه تولید - میزان تولید
۶۳. کدام‌یک از فرمول‌های اقتصادی زیر نادرست است؟
- ☐ (۱) سود برابر است با تفاضل هزینه از درآمد
- ☐ (۲) درآمد برابر است با کل محصول ضرب در قیمت
- ☐ (۳) درآمد برابر است با مجموع سود و هزینه
- ☐ (۴) سود برابر است با مجموع درآمد و هزینه
۶۴. با توجه به اطلاعات ارائه‌شده در جدول زیر نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با ۱۵ نفر کارمند و تولید سالیانه ۲۲۰۰ دستگاه هر یک به ارزش ۱۰۲۰۰،۰۰۰ ریال کدام است؟ (کنکور ۹۹)

اجاره‌بهای ماهیانه کارگاه تولیدی	۱۲،۰۰۰،۰۰۰ ریال
حقوق متوسط ماهیانه هر فرد کارمند تولیدی و اداری	۸۵۰،۰۰۰ ریال
خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش	۱۸۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال
هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌های تولیدی	معادل ۳۰٪ حقوق سالیانه کارمندان

- ☐ (۱) ۲،۱۱۲،۱۵۰،۰۰۰ زیان ☐ (۲) ۲،۱۲۱،۱۵۰،۰۰۰ سود ☐ (۳) ۲،۲۱۱،۱۰۰،۰۰۰ زیان ☐ (۴) ۲،۱۱۲،۱۰۰،۰۰۰ سود

(سراسری دی ۱۴۰۱)

۶۵. با توجه به اطلاعات مربوط به یک کارگاه تولیدی، نتیجه عملکرد این کارگاه در طی یک سال گذشته چگونه بوده است؟

- الف) اجاره کارگاه ۳۰ میلیون ریال در سال
 ب) خرید ماشین آلات ده برابر اجاره کارگاه
 ج) خرید ماشین فرزند مدیر کارخانه ۲۰ میلیون ریال
 د) خرید مواد اولیه دو برابر اجاره کارگاه
 ه) درآمد حاصل از فروش محصولات ده برابر خرید مواد اولیه
 و) پرداخت حقوق ۱۵۰ میلیون ریال در سال
- ۱) ☐ ۶۰ میلیون ریال سود ۲) ☐ ۸۰ میلیون ریال سود ۳) ☐ ۶۰ میلیون ریال ضرر ۴) ☐ ۸۰ میلیون ریال ضرر

۶۶. اگر TC هزینه یک بنگاه اقتصادی باشد و TR درآمد، کدام رابطه بیانگر سود به دست آمده این واحد تولیدی است؟

- ۱) ☐ $TC < TR$ ۲) ☐ $TC > TR$ ۳) ☐ $TC = TR$ ۴) ☐ $TC + TR$

۶۷. کدام گزینه جزء هزینه‌های تولید کارگاه پارچه‌بافی محسوب نمی‌شود؟

- ۱) ☐ استخدام نیروی کار متخصص ۲) ☐ به کارگیری تکنولوژی برتر در صنعت پارچه‌بافی
 ۳) ☐ حمل و نقل نخ از کارگاه ریسندگی به کارگاه پارچه‌بافی ۴) ☐ آسفالت خیابان مشرف بر کارگاه پارچه‌بافی

۶۸. یک کارگاه تولیدی با ۲۰ کارگر و ۸ دستگاه شروع به تولید نموده است. این کارگاه نتوانست همه محصولاتش را به فروش برساند. کدام اقدام زیر

در افزایش بهره‌وری و دوری از زیان مؤثر است؟

- ۱) ☐ اخراج ۴۰٪ نیروی کار ۲) ☐ فروش کالا با قیمت زیاد ۳) ☐ تبلیغات گسترده‌تر ۴) ☐ صرفه‌جویی در مصرف مواد اولیه

سؤالات چندانتخابی

۶۹. کدام موارد زیر را یک تولیدکننده جهت جلوگیری از زیان به کار می‌برد؟

- الف) ☐ فروش کالا با قیمت مناسب
 ب) ☐ افزایش درآمد و کاهش هزینه
 ج) ☐ صرفه‌جویی در هزینه‌های شخصی
 د) ☐ ارزان خریدن کالا و گران فروختن آن
 ه) ☐ جلوگیری از ریخت و پاش
 و) ☐ صرفه‌جویی در مصرف انرژی‌های واحد مسکونی

۷۰. کدام موارد زیر هزینه تولید یک تولیدکننده پوشاک محسوب می‌شود؟

- الف) ☐ خرید ویلای مدیر کارخانه
 ب) ☐ اجاره کارگاه تولیدی
 ج) ☐ حقوق ۱۰ کارگر
 د) ☐ درآمد حاصل از فروش پوشاک
 ه) ☐ خرید ماشین‌آلات
 و) ☐ خرید مواد اولیه

سؤالات وصل کردنی

۷۱. هر یک از عبارات‌های سمت راست به کدام یک از مفاهیم سمت چپ اشاره دارد؟

الف) حاصل ضرب کل محصول در قیمت آن	۱- سرمایه‌پذیری
ب) وجوهی که در جریان تولید صرف می‌شود.	۲- ضرر
ج) هرگاه درآمد بیشتر از هزینه باشد.	۳- درآمد
د) تراکتوری که روی زمین کار می‌کند.	۴- هزینه تولید
ه) هرگاه هزینه تولید بیشتر از درآمد باشد.	۵- سود

سؤالات انتخاب کلمات مناسب

۷۲. از میان موارد داده‌شده، مناسب‌ترین کلمه را انتخاب و در جدول جایگزین کنید.

(دستمزد - سود - هزینه تولید - درآمد - اجاره)

الف) حاصل ضرب قیمت در مقدار	
ب) مجموع مبالغ پرداختی برای خرید یا اجاره عوامل تولید	
ج) تفاوت بین ارزش هزینه و درآمد کل	

سؤالات کوتاه پاسخ

۷۳. چرا یک کارآفرین موفق باید هزینه‌ها و درآمدهایش را محاسبه کند؟
۷۴. پولی که شما برای تولید صرف می‌کنید چه نام دارد؟
۷۵. درآمد صاحب زمین چیست؟
۷۶. دو مورد از مصادیق صرفه‌جویی و افزایش بهره‌وری در فعالیت تولیدی را بنویسید.
۷۷. در چه صورت یک تولیدکننده دچار ضرر و زیان می‌شود؟
۷۸. در یک واحد تولیدی چنانچه درآمد ماهانه آن ۶۵ میلیون تومان و سود آن ۲۳ میلیون تومان در ماه باشد هزینه تولید ماهانه این واحد تولیدی چقدر است؟

سؤالات تشریحی

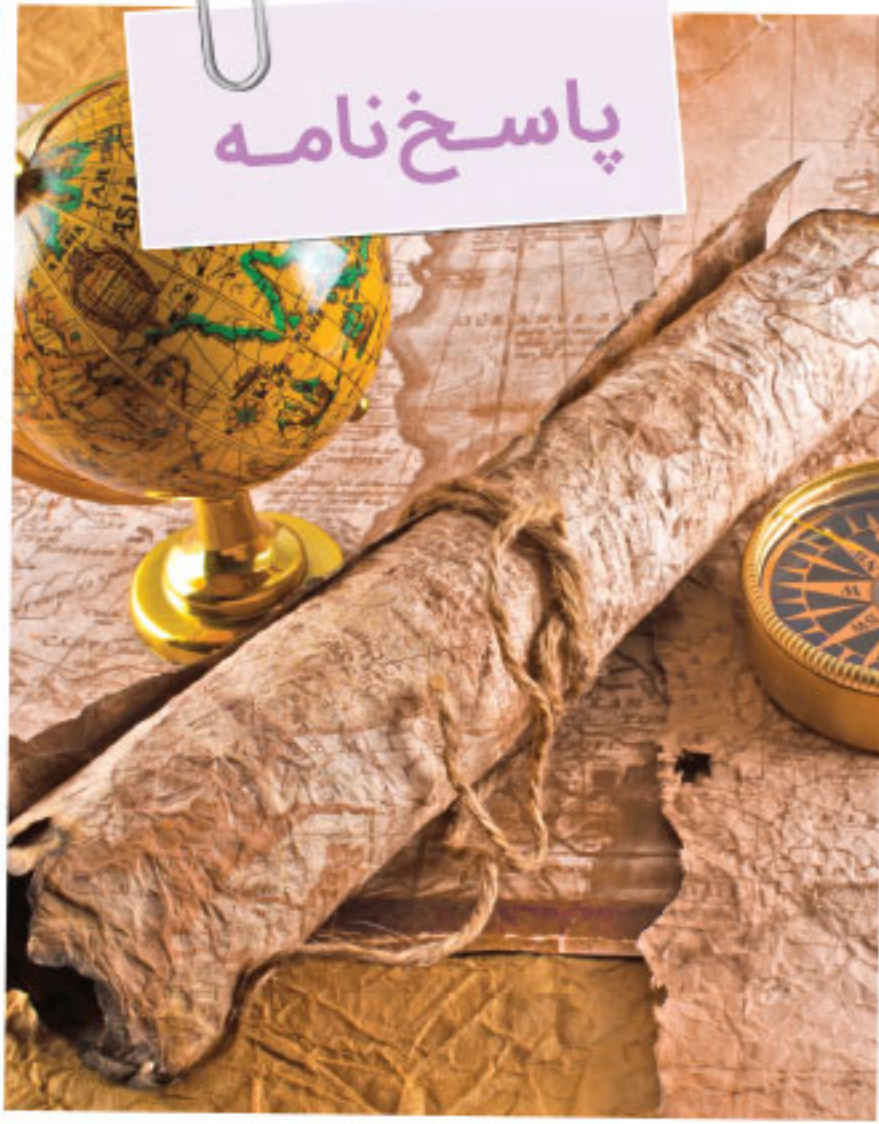
۷۹. «هزینه تولید» چیست و دو نمونه از هزینه‌های یک واحد تولیدی را بنویسید.
۸۰. یک تولیدکننده چگونه می‌تواند با افزایش درآمد و کاهش هزینه‌های تولید از ضرر و زیان جلوگیری کند؟
۸۱. اطلاعات زیر مربوط به یک کارگاه تولیدی فرضی است. محاسبه کنید که این کارگاه در طول یک سال سودده است یا زیان‌ده؟ به چه میزان؟
- خرید مواد اولیه برای تولید ماهیانه، ۳۰۰ میلیون تومان
 - دستمزد ماهیانه هر کارگر، ۵ میلیون تومان (این واحد تولیدی مجموعاً ۱۵ کارگر دارد).
 - پول آب و برق و گاز سالانه ۶۰۰ میلیون تومان
 - هوارض شهرداری سالانه ۲۰ میلیون تومان
 - درآمد سالانه این کارگاه تولیدی ۵۵۰۰ میلیون تومان
۸۲. اطلاعات زیر هزینه‌های تولیدی یک واحد اقتصادی را با ۱۰ کارگر نشان می‌دهد. این واحد تولید سالانه ۵۰ هزار کالا هر عدد به ارزش ۳۰,۰۰۰ تومان تولید می‌کند.
- اجاره‌بهای سالیانه کارگاه ۲۵۰ میلیون تومان
 - دستمزد ماهانه هر کارگر ۶ میلیون تومان
 - هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌آلات $\frac{1}{5}$ اجاره‌بهای سالیانه
 - خرید مواد اولیه ماهانه ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ تومان
- الف) درآمد این واحد تولیدی چقدر است؟
- ب) عملکرد سالانه این واحد تولید چیست؟ به چه مبلغی؟
۸۳. با توجه به اطلاعات ارائه‌شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با ۴ نفر کارمند و تولید سالیانه ۷۵۰ دستگاه به ارزش ۳۰۰,۰۰۰ ریال را محاسبه کنید.

اجاره‌بهای ماهیانه معادل	۴۰۰,۰۰۰ ریال
حقوق متوسط ماهیانه هر فرد	۲۰۰,۰۰۰ ریال
خرید مواد اولیه سالیانه	۴,۴۵۰,۰۰۰ ریال
هزینه استهلاک سالیانه	معادل ۲۰٪ حقوق سالیانه کارمندان

۸۴. با توجه به اطلاعات ارائه‌شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالیانه یک بنگاه اقتصادی با ۱۲ نفر کارمند و تولید سالیانه ۴۰۰ دستگاه هر کدام به ارزش ۹۰۰,۰۰۰ ریال کدام است؟

اجاره‌بهای ماهیانه کارگاه تولیدی	۱۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
حقوق متوسط ماهیانه هر فرد کارمند اداری و تولیدی	۷۰۰,۰۰۰ ریال
خرید مواد اولیه مورد نیاز سالیانه به ارزش	۱۷۸,۰۰۰,۰۰۰ ریال
هزینه استهلاک سالیانه ماشین‌های تولیدی	۲۵٪ حقوق سالیانه کارمندان

پاسخ نامه

پاسخ سؤالات درس ۱

۱. نادرست: **عده خاصی از افراد** می‌توانند یک کسب‌وکار جدید راه‌اندازی کنند.
۲. نادرست: با اینکه احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب‌وکار وجود دارد، احتمال موفقیت و سود آن هم کم نیست.
۳. درست
۴. نادرست: افرادی که با قریب مردم درآمد غیر قانونی کسب می‌کنند، معمولاً دست این افراد در روستاها و محله‌های کوچک زود رو می‌شود. آن‌ها ترجیح می‌دهند به شهرهای بزرگ کوچ کنند تا آسان‌تر به فعالیت خود بپردازند.
۵. نادرست: کارآفرین باید بداند که در آغاز کارش ممکن است با موفقیت کمتر یا عدم موفقیت روبه‌رو شود.
۶. نادرست: **تیزبین** ← فرصت‌های کسب‌وکار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند می‌بیند.
۷. درست
۸. درست
۹. درست
۱۰. درست
۱۱. نادرست: یک کارآفرین لازم است تا **آگاهی و دانش زیادی** برای تصمیمات مناسب درباره موقعیت شرکت اتخاذ کند.
۱۲. نادرست: افرادی که کسب‌وکارهای حرام دارند خرید و فروش یا قاچاق **برخی کالاها**، در انحصار آن‌هاست.
۱۳. نوآوری - خطرپذیری
۱۴. سازمان‌دهنده
۱۵. واقع‌بین
۱۶. بازار
۱۷. تولید کالا و خدمات
۱۸. هزینه‌ها و درآمدهایش
۱۹. پرانگیزه
۲۰. کار و تلاش خود
۲۱. پس‌انداز - خوش‌نامی
۲۲. گزینه «الف»: پیشنهاد محصول - تبلیغات «ب» حرکت با چشم باز و بر مبنای شناخت ظرفیت خود و **اتفاقات اطراف**، کارآفرین موفق را قدم به قدم از سطوح ابتدایی کار به درجه‌های بالای آن می‌رساند. «ج» نمی‌شود.
۲۳. گزینه «ب»
- بررسی سایر گزینه‌ها:
۱. **پرانگیزه** ← نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله را دارند.
۲. **یادگیرنده** ← از کارشناسان، همکاران و مشتریان می‌آموزند و خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند.
۳. **تیزبین** ← فرصت‌ها و ایده‌های کسب‌وکار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بیند.
۲۴. گزینه «الف»: احتمال موفقیت و سودآوری آن کم نیست.
۲۵. گزینه «الف»: یادگیرنده «ب» ابتکار عمل
۲۶. گزینه «الف»: با نوآوری و **خطرپذیری** محصولات جدید عرضه می‌کند.
۲۷. گزینه «الف»: پس‌انداز - خوش‌نامی «ب» صد هزار
۲۸. گزینه «الف»
- ایده‌ها را به محصولات جدید تبدیل می‌کنند ← نوآور
- واقع‌بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی ← خوش‌بین
- خود را با شرایط بازار وفق می‌دهند ← یادگیرنده
- نظم، پایداری، انضباط و توانایی حل مسئله را دارند ← پرانگیزه

۲۹. گزینه «الف»: راه‌اندازی خدمات باغبانی در منزل کارآفرینی محسوب می‌شود: زیرا کارآفرین با نوآوری و خطرپذیری محصول جدیدی تولید و یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند.
- بررسی سایر گزینه‌ها: گزینه «ب»، «ج» و «د» کسب و کار جدیدی راه‌اندازی نشده است و فرد در مراکز تولیدی و خدماتی که قبلاً راه‌اندازی شده (ارتش - مدرسه - ساندویچ فروشی) کار می‌کند.
۳۰. گزینه «ب»
- منابع موجود را به شکل کارایی مدیریت و هماهنگ کرد ← سازمان‌دهنده
- ایده‌های خود را به محصول جدیدی تبدیل کرد ← نوآور
- فرصت‌های کسب‌وکاری که شاید زمانی دیگران متوجه آن نبوده‌اند می‌بیند ← تیزبین
۳۱. گزینه «الف»: فعالیت فرد در مغازه مکانیکی پدرش کارآفرینی محسوب نمی‌شود. زیرا با توجه به تعریف کارآفرینی (کارآفرین کسی است که با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدیدی را تولید و عرضه کند یا راه‌های جدید برای تولید کشف کند) در این گزینه کسب‌وکار جدید راه‌اندازی شده و فرد در مغازه‌ای که قبلاً راه‌اندازی شده بود مشغول فعالیت است.
۳۲. الف، ج و د جزء ویژگی‌های کارآفرینان می‌باشد.
- بررسی سایر موارد: ب از ویژگی‌های کسب‌وکار حرام می‌باشد. د کارآفرین لازم است تا آگاهی و دانش زیادی برای قیمت‌گذاری، تبلیغات و استخدام نیروی کار داشته باشد.
۳۳. ب، ج و د از ویژگی‌های افرادی است که از مسئولیت اخلاقی خود در کسب‌وکارها شانه خالی می‌کنند.
- بررسی سایر موارد: الف نادرست است زیرا از ویژگی‌های کارآفرینان موفق است. د این افراد ترجیح می‌دهند به شهرهای بزرگ کوچ کنند، زیرا دست این افراد در روستاها و محله‌های کوچک رو می‌شود. ه آن‌ها اقتصاد خود و جامعه را در سراسری قرار می‌دهند.
۳۴. الف ۴ ب ۵ ج ۲ د ۳
۳۵. با کار و تلاش خود
۳۶. احتمال موفقیت و سودآوری
۳۷. حرکتی با چشم باز و بر مبنای شناخت ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف
۳۸. تیزبین
۳۹. ۱ تولید کالا و خدمات ۲ رفع نیازها و خواسته‌های مردم
۴۰. تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم کالا و خدمات تولید کند.
۴۱. سازمان‌دهنده
۴۲. کارآفرین کسی است که با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند.
۴۳. ۱ بینشی برای دیدن فرصت‌های کسب‌وکار دارند که دیگران از مشاهده آن ناتوانند. ۲ شجاعتی برای شروع یک سرمایه‌گذاری جدید دارند که دیگران قاعد آن‌ها هستند. ۳ ایده‌های خود را امیدوارانه به کسب‌وکارهای سودمند تبدیل می‌کنند. ۴ توانایی مالی لازم برای راه‌اندازی کسب و کار داشته باشد. ۵ مهارت ابتکار عمل داشته باشد تا با جمع کردن عمل مختلف کنارهم، کالا یا خدماتی را تولید کند. ۶ آگاهی و دانش زیاد برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره موقعیت شرکت، تبلیغات، قیمت‌گذاری و ... دارد.
۴۴. زیرا فرد با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه‌های جدیدی برای تولید کشف می‌کند و بینشی برای دیدن فرصت‌های کسب‌وکار دارد که دیگران از مشاهده آن ناتوان هستند و به ذهنشان خطور نمی‌کند.

تذکره: در متن سؤال، نتیجه عملکرد را سالانه خواست باید همه هزینه‌های ماهانه به سالانه تبدیل شوند.

ریال $2,640,000,000 = 2200 \times 1,200,000$ = درآمد

ریال $144,000,000 = 12,000,000 \times 12$ = اجاره‌بهای سالیانه

ریال $153,000,000 = 850,000 \times 15 \times 12$ = حقوق سالیانه کارکنان

ریال $45,900,000 = \frac{153,000,000 \times 30}{100}$ = هزینه استهلاک سالیانه حقوق سالیانه

مجموع هزینه‌های تولید $144,000,000 + 153,000,000$ =

ریال $527,900,000 = 45,900,000 + 185,000,000$

توجه: اگر درآمد بیشتر از هزینه باشد بنگاه اقتصادی سود برده و اگر درآمد کمتر از هزینه باشد آن واحد تولیدی ضرر و زیان کرده است.

هزینه - درآمد = سود / زیان

سود یا منفعت $2,112,100,000 = 264,000,000 - 527,900,000$

۶۵. گزینه «۱»

توجه: برای محاسبه راحت‌تر می‌توانید صفرهای مشترک (در اینجا ۶ تا صفر) را حذف کنید.

میلیون $600 = 10 \times (2 \times 30) = 10 \times \frac{\text{اجاره کارگاه} \times 60}{2}$ = خرید مواد اولیه = درآمد

$300 = 10 \times 30 = 10 \times (\text{اجاره کارگاه})$ = هزینه خرید ماشین‌آلات

$60 = 2 \times 30 = 2 \times (\text{اجاره کارگاه})$ = هزینه خرید ماده اولیه

میلیون $540 = 300 + 60 + 150 + 30$ = مجموع هزینه‌ها

هزینه - درآمد = سود / زیان

سود / میلیون $60 = 540 - 600$

نکته: خرید ماشین قرزند مدیر $\leftarrow$ هزینه شخصی است و به‌عنوان هزینه تولید محاسبه نمی‌گردد زیرا در جریان تولید صرف نشده.

۶۶. گزینه «۱»: اگر درآمد از هزینه بیشتر باشد سود به دست می‌آید.

$TC < TR$

۶۷. گزینه «۴»: مبالغی که در جریان فرایند تولید صرف می‌شود هزینه تولید محسوب می‌شوند.

در نتیجه: آسفالت خیابان مشرف بر کارگاه پارچه‌بافی جزء هزینه‌های تولید محسوب نمی‌شود.

۶۸. گزینه «۴»: کارگاه تولید باید هزینه‌های اضافی خود را کاهش داده تا از ضرر جلوگیری کند، تبلیغات گسترده افزایش هزینه تولید را به دنبال دارد (حذف گزینه «۳»)

پرهیز از استخدام نیروی کار غیر لازم موجب کاهش هزینه تولید می‌شود. (حذف گزینه «۱») فروش کالا با قیمت مناسب یکی از راه‌های افزایش درآمد است. (گزینه‌ها «۲»)

۶۹. الف، ب و ه $\leftarrow$ راه‌های جلوگیری از زیان می‌باشند.

بررسی سایر موارد: ج و ه $\leftarrow$ هزینه‌های تولید نیستند بلکه هزینه‌های شخصی می‌باشند. د $\leftarrow$ جزء ویژگی‌های کسب و کار حرام محسوب می‌شود.

۷۰. ب و ج، ه و و $\leftarrow$ هزینه تولید محسوب می‌شود.

بررسی سایر موارد: الف هزینه شخصی است. د درآمد تولیدکننده پوشاک است.

۷۱. الف ۳ ب ۴ ج ۵ د ۱ ه ۲

۴۵. ۱ با احتکار کالاهای مورد نیاز مردم در مواقع ضروری و گران فروختن آن‌ها، سودهای سرشار می‌برند. ۲ برای سود بیشتر کتاب‌ها یا فیلم‌های مبتذل و غیر اخلاقی را تولید و منتشر می‌کنند. ۳ کالایی را برخلاف آنچه هست به مشتریان نشان می‌دهند تا مشتریان را قریب دهند. ۴ اهل رشوه دادن و رشوه گرفتن هستند و با رباخواری امورشان را می‌گذرانند. ۵ از رانت موقعیت‌هایی که با قریب و ظاهر سازی به دست می‌آورند به پول کلان می‌رسند. ۶ به دنبال ارزان خریدن و گران فروختن هستند. ۷ خرید و فروش یا قاچاق برخی از کالاها در انحصار آن‌ها است. ۸ با انواع شگردها رقیب اقتصادی خود را از پا در می‌آورند. ۴۶. تیزبینی کارآفرینان $\leftarrow$ فرصت‌های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می‌بینند.

خوش‌بینی کارآفرینان $\leftarrow$ واقع‌بین هستند اما مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی هستند.

۴۷. ریسک‌پذیری کارآفرینان $\leftarrow$ پس‌انداز و خوش‌نامی‌شان را با شجاعت و تدبیر به میدان می‌آورند تا فعالیت اقتصادی جدیدی راه‌اندازی کنند.

۴۸. این افراد با فعالیت‌های غیر قانونی و غیر شرعی به هم‌نوعانشان ظلم می‌کنند. از مزایای کسب درآمد حلال محروم می‌مانند. زندگی خود و جامعه را در سراسیمگی سقوط قرار می‌دهند.

۴۹. زیرا بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمری کوتاه دارند، به طوری که نیمی از آن‌ها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند و به کارشان ادامه بدهند.

۵۰. معمولاً دست این افراد در روستاها و محله‌های کوچک زود رو می‌شود و ترجیح می‌دهند به شهرهای بزرگ کوچ کنند تا آسان‌تر به فعالیت خود بپردازند.

۵۱. نادرست: اگر میزان هزینه تولید از درآمد بیشتر باشد تولیدکننده ضرر یا زیان کرده است.

۵۲. نادرست: یک تولیدکننده می‌تواند از طریق پرهیز از استخدام نیروی کار غیر لازم یا صرفه‌جویی در مواد اولیه هزینه تولید را کاهش دهد.

۵۳. نادرست: اگر تولیدکننده گندم باشید تا قبل از رسیدن به عایدی و خرم، هزینه‌هایی را متقبل می‌شوید که در واقع همان پول‌هایی هستند که برای خرید یا اجاره عوامل تولید به صاحبان آن‌ها می‌پردازید.

۵۴. درست ۵۷. مزد - حقوق

۵۵. هزینه تولید ۵۸. اجاره

۵۶. سرمایه‌فیزیکی ۵۹. درآمد

۶۰. افزایش درآمد - کاهش هزینه‌ها

۶۱. گزینه «۲»: الف عوامل تولید ب مبلغی که از فروش پوشاک به دست می‌آید، درآمد محسوب می‌شود نه هزینه تولید.

۶۲. گزینه «۲»: الف با افزایش درآمد و کاهش هزینه ب دریافت‌کننده مزد $\leftarrow$ نیروی کار و دریافت‌کننده اجاره $\leftarrow$ صاحبان زمین، ابزار و تجهیزات و سرمایه‌فیزیکی ج هزینه تولید - میزان تولید

۶۳. گزینه «۴»: هزینه - درآمد = سود / زیان

۶۴. گزینه «۴»

مشاوره: بعد از اینکه مطالب درسی و قرم‌ول رو یاد گرفتین باید نمونه

سؤال حل کنین تا با تیپ‌های بیشتر سؤال آشنا بشین و مهارت به دست بیارین. اگه سؤالی رو اشتباه حل کردین ناامید نشین، پاسخ تشریحی اونو بخونین تا متوجه بشین کجا رو اشتباه کردین بعدش دوباره تمرین حل کنین. یادتون باشه، یادگیری، قه‌میدن، تمرین و تلاش، موفقیت رو به دنبال داره.

نکته: درآمد تولیدکننده همان پولی است که از فروش محصول به

دست می‌آید. لذا در قرم‌ول درآمد که از حاصل ضرب کل محصول در قیمت به دست می‌آید منظور از کل محصول کالای فروخته شده است.

قیمت هر واحد $\times$ کل محصول = درآمد

۷۲. الف درآمد ب هزینه تولید ج سود

۷۳. برای انتخاب صحیح و درست

۷۴. هزینه تولید

۷۵. اجاره

۷۶. ۱ پرهیز از استخدام نیروی کار غیر لازم ۲ صرقه جویی در مواد اولیه

۳ صرقه جویی در مصرف انرژی ۴ جلوگیری از ریخت و پاش

۷۷. اگر درآمد از هزینه کمتر باشد. یا اگر هزینه بیشتر از درآمد باشد.

۷۸. ۴۲ میلیون تومان

سود - درآمد = هزینه

$$۶۵ - ۲۳ = ۴۲$$

۷۹. پولی که تولیدکننده در جریان تولید صرف می کند. مثل: حقوق و دستمزد

کارکنان - اجاره کارگاه - خرید یا اجاره ابزار و تجهیزات (سرمایه فیزیکی)

۸۰. ۱ با صرقه جویی و افزایش بهره‌وری: مثل پرهیز از استخدام نیروی کار

غیر لازم، جلوگیری از ریخت و پاش، صرقه جویی در مصرف مواد اولیه و انرژی

۲ از طریق درآمد: فراهم کردن بازار مناسب برای محصولات و فروش کالا

با قیمت مناسب

۸۱

توجه: برای محاسبه راحت‌تر می‌توانید صفرهای مشترک (در اینجا

۶ صفر) را حذف کنید.

$$\text{مجموع هزینه‌های تولید } ۵۱۲۰ = \frac{(۵ \times ۱۵ \times ۱۲)}{۹۰۰} + \frac{(۳۰۰ \times ۱۲)}{۳۶۰۰} + ۶۰۰ + ۲۰$$

سود / زیان $\Rightarrow$ هزینه - درآمد

$$\text{میلیون سود } ۳۸۰ = ۵۱۲۰ - ۵۵۰۰$$

۸۲. الف درآمد ۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ب سود ۳۶۰,۰۰۰,۰۰۰

قیمت $\times$ کل محصول = درآمد الف

$$\text{تومان } ۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۵,۰۰۰ \times ۳۰,۰۰۰$$

$$\text{ب } \frac{(۶ \times ۱۰ \times ۱۲)}{۷۲۰} + \frac{(۱ \times ۲۵۰)}{۵۰} + \frac{(۱۰ \times ۱۲)}{۱۲۰} + ۲۵۰$$

مجموع هزینه‌ها میلیون تومان ۱۱۴۰ =

$$\text{سود / میلیون تومان } ۳۶۰ = ۱۵۰۰ - ۱۱۴۰$$

۸۳. اجاره سالیانه ریال ۴,۸۰۰,۰۰۰ $۴۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ =$

حقوق ۴ کارمند سالیانه ریال ۹,۶۰۰,۰۰۰ $۲۰۰,۰۰۰ \times ۴ \times ۱۲ =$

هزینه استهلاک سالیانه ریال ۱,۹۲۰,۰۰۰ $\frac{۲۰}{۱۰۰} \times ۹,۶۰۰,۰۰۰ =$

مواد اولیه استهلاک حقوق اجاره
۴,۸۰۰,۰۰۰ + ۹,۶۰۰,۰۰۰ + ۱,۹۲۰,۰۰۰ + ۴,۴۵۰,۰۰۰ =

هزینه کل سالیانه ریال ۲۰,۷۷۰,۰۰۰ =

درآمد سالیانه ریال ۲۲۵,۰۰۰,۰۰۰ $۷۵۰ \times ۳۰۰,۰۰۰ =$

هزینه - درآمد = سود / زیان

$$\text{سود } ۲۰۴,۲۳۰,۰۰۰ = ۲۲۵,۰۰۰,۰۰۰ - ۲۰,۷۷۰,۰۰۰$$

۸۴. ریال ۳۶۰,۰۰۰,۰۰۰ $۴۰۰ \times ۹۰۰,۰۰۰ =$ درآمد سالیانه

ریال ۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ $۱۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ =$ اجاره سالیانه کارگاه

ریال ۱۰۰,۸۰۰,۰۰۰ $(۷۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ \times ۱۲) =$ حقوق سالیانه کارکنان

ریال ۱۷۸,۰۰۰,۰۰۰ = مواد اولیه مورد نیاز سالیانه

هزینه استهلاک سالیانه $\frac{۲۵}{۱۰۰} \times ۱۰۰,۸۰۰,۰۰۰ = ۲۵,۲۰۰,۰۰۰$

هزینه‌های تولید $۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۱۰۰,۸۰۰,۰۰۰ =$

ریال ۴۲۴,۰۰۰,۰۰۰ $+ ۱۷۸,۰۰۰,۰۰۰ + ۲۵,۲۰۰,۰۰۰ =$

هزینه - درآمد = سود / زیان

$$\text{زیان } -۶۴,۰۰۰,۰۰۰ = ۳۶۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۴۲۴,۰۰۰,۰۰۰$$

۸۵. درآمد از فروش ۱ صندلی ۳۲۰,۰۰۰ تومان

سود از فروش ۱ صندلی = ۳۰,۰۰۰ تومان

$$۶۰,۰۰۰,۰۰۰ \div ۲۰۰۰ = ۳۰,۰۰۰$$

هزینه تولید ۱ صندلی را باید محاسبه کنیم. به این صورت:

سود = هزینه - درآمد

$$۳۲۰,۰۰۰ - ? = ۳۰,۰۰۰$$

$$\Rightarrow ۳۲۰,۰۰۰ - ۳۰,۰۰۰ = ۲۹۰,۰۰۰ \text{ صندلی } ۱$$

هزینه تولید کل صندلی‌ها $۱,۴۵۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۲۹۰,۰۰۰ \times ۵۰۰۰$

نکته: ۲۰۰۰ صندلی فروخته شد اما هزینه تولید برای ۵۰۰۰ صندلی صرف شد.

۸۶. تومان $۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۲ =$ اجاره سالانه

تومان $۲۳۰,۰۰۰,۰۰۰ =$ خرید قطعات

تومان $۱,۰۸۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۶,۰۰۰,۰۰۰ \times ۱۵ \times ۱۲ =$ دستمزد سالانه

$$۱۲۰,۰۰۰,۰۰۰ + ۲۳۰,۰۰۰,۰۰۰ = \text{هزینه تولید}$$

$$۱,۴۳۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۱,۰۸۰,۰۰۰,۰۰۰ +$$

اگر درآمد و هزینه برابر باشند $\leftarrow$ سود صفر است.

پس برای اینکه این واحد تولیدی زیان و سودش صفر باشد باید درآمد،

حداقل مساوی هزینه تولید (۱,۴۳۰,۰۰۰,۰۰۰) تومان باشد.

سود / زیان = هزینه - درآمد

صفر = هزینه - درآمد

$$۱,۴۳۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۱,۴۳۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۰$$

۸۷. میلیون $۱۰۰ =$ هزینه + درآمد

میلیون $-۴۰ =$ هزینه - درآمد

$$\text{میلیون } ۳۰ = \text{درآمد} \Rightarrow ۶۰ = ۲ \text{ درآمد}$$

۸۸

الف (هزینه پنهان + هزینه آشکار) - درآمد = سود اقتصادی

توجه: درآمد با توجه به تعداد کالاهای فروخته شده محاسبه می‌شود.

$$\text{درآمد } ۲,۳۴۰,۰۰۰,۰۰۰ = ۵۲۰۰ \times ۴۵۰,۰۰۰$$

هزینه‌های آشکار = هزینه + حقوق + اجاره + هزینه‌های آشکار
کلاس کارگاه استهلاک مواد اولیه

توجه: برای محاسبه راحت‌تر صفرهای مشترک (۶ صفر) را حذف می‌کنیم.

$$\text{هزینه‌های آشکار} = ۵۰۰ + \frac{۲۳۴}{۱۰۰} \times ۲,۳۴۰ + \frac{۲۸۴}{۱۰۰} \times ۴ \times ۱۲ + \frac{۱۲۰}{۱۰۰} \times ۱۲ + \frac{۲۴}{۱۰۰} \times ۱۲$$

هزینه پنهان $\times ۱۲ =$ سود ماهیانه ناشی از خرید اوراق بهادار (هزینه فرصت)

$$\Rightarrow ۳۰ \times ۱۲ = ۳۶۰,۰۰۰,۰۰۰$$

$$\text{تومان سود } ۷۱۸,۰۰۰,۰۰۰ = ۲,۳۴۰ - \frac{(۱,۲۶۲ + ۳۶۰)}{۱,۶۲۲}$$

$$۳۶۰,۰۰۰,۰۰۰$$

هزینه - درآمد = سود حسابداری

$$\text{تومان سود } ۱,۰۷۸,۰۰۰,۰۰۰ = ۲,۳۴۰,۰۰۰,۰۰۰ - ۱,۲۶۲,۰۰۰,۰۰۰$$

باسمه تعالی

امتحان ۱: درس اول		سؤالات شبیه‌ساز نهایی		مهروماه
رشته: ادبیات و علوم انسانی	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	
سؤالات درس: اقتصاد	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان:	تعداد صفحات: ۲	

ردیف	سؤالات	صفحه ۱ از ۲	نمره
------	--------	-------------	------

۱	صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص نمایید. الف) اگر تولیدکننده برنج باشید، بعد از رسیدن به عایدی هزینه‌هایی را متقبل می‌شوید؛ این هزینه‌ها درواقع همان پول‌هایی هستند که برای خرید یا اجاره عوامل تولید به صاحبان آن‌ها می‌پردازید. ب) روزانه هزاران کسب‌وکار جدید در دنیا متولد می‌شود و هزار کسب‌وکار می‌میرد. ج) همه افراد می‌توانند یک کسب‌وکار جدید راه‌اندازی کنند. د) معمولاً افرادی که به کسب‌وکار حرام اشتغال دارند ترجیح می‌دهند به شهرهای بزرگ کوچ کنند.	درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐	۱
۲	گزینه صحیح را در سؤالات زیر مشخص نمایید. الف) کدام گزینه درباره ویژگی کارآفرینان درست نمی‌باشد؟ ☐ ۱) کارآفرینان ایده‌های خود را به کسب‌وکارهای سودآور تبدیل می‌کنند. ☐ ۲) اگرچه هر فرد ویژگی‌های منحصر به فردی دارد، اما کارآفرینان موفق، ویژگی‌های مشابهی دارند. ☐ ۳) همه کارآفرینان با اطمینان از موفقیت، کسب‌وکار خود را آغاز می‌کنند. ☐ ۴) میرمصطفی عالی‌نسب، مصداق جذاب پلکان کار و رشد محسوب می‌شود. ب) کدام عامل به عنوان «سرمایه فیزیکی» محسوب می‌شود؟ ☐ ۱) فولاد در صنعت تراکتورسازی ☐ ۲) زمین در فعالیت کشاورزی ☐ ۳) دستگاه پرس در صنعت خودروسازی ☐ ۴) کارگران در کشت و صنعت ج) یک کارآفرین باید مهارت را داشته باشد تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم، کالا و یا خدمتی را تولید کند و همچنین باید لازم را برای راه‌اندازی کسب‌وکارش داشته باشد. ☐ ۱) ابتکار عمل - توانایی مالی ☐ ۲) انتخاب - توانایی مالی ☐ ۳) ریسک‌پذیری - ابتکار عمل ☐ ۴) انتخاب - ریسک‌پذیری د) بسیاری از کسب‌وکارهای نوپا عمر کوتاهی دارند و ☐ ۱) درصد اندکی از آن‌ها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند. ☐ ۲) ۵۰ درصد آن‌ها نمی‌توانند از شش سالگی عبور کنند. ☐ ۳) درصد اندکی از آن‌ها نمی‌توانند از شش سالگی عبور کنند. ☐ ۴) ۶۰ درصد آن‌ها می‌توانند از شش سالگی عبور کنند.	۱	۲
۳	جای خالی عبارات زیر را با کلمات مناسب تکمیل نمایید. الف) «هرگاه درآمد به دست آمده از هزینه تولید بیشتر باشد» می‌گوییم تولیدکننده در فعالیت اقتصادی خود کرده است. ب) در فرایند تولید در مقابل به کار گرفتن کارگران و کارمندان به آن‌ها یا پرداخت می‌شود. ج) هرگاه یک کارآفرین پس‌انداز و خوش‌نامی خود را با شجاعت و تدبیر به میدان می‌آورد تا فعالیت اقتصادی جدیدی را راه‌اندازی کند، می‌گوییم ویژگی را داراست.	۱	۳
۴	مشخص نمایید کدام موارد زیر «کارآفرینی» محسوب می‌شود؟ ☐ الف) انجام خدمات پرستاری در منزل ☐ ب) تدریس معلم ریاضی در کلاس درس ☐ ج) عضویت در تیم ملی والیبال ☐ د) ارائه خدمات باغبانی در شهرداری ☐ ه) راه‌اندازی مزرعه برای کشت و فروش گیاهان دارویی	۱	۴
ادامه سؤالات در صفحه دوم			

باسمه تعالی

امتحان ۱: درس اول		سؤالات شبیه ساز نهایی		مهروماه
رشته: ادبیات و علوم انسانی	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	
سؤالات درس: اقتصاد	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان:	تعداد صفحات: ۲	

ردیف	سؤالات	صفحه ۲ از ۲	نمره
۵	با توجه به کلمات داده شده، مشخص نمایید هر یک از عبارات زیر بیانگر کدام یک از ویژگی های مشترک کارآفرینان موفق می باشد؟ (یادگیرنده - نوآور - سازمان دهنده - پرانگیزه) الف) خانم حسینی در صنعت دوزندگی به تولید پارچه های سوزن دوزی بلوچی مشغول است. او برای ثابت ماندن رنگ پارچه ها از رنگ های طبیعی استفاده می کند و با این ایده به تولید محصولات جدید می پردازد. ب) آقای احمدی یک شرکت تحلیلگر داده های رایانه ای دارد. او نظم، پایداری، انضباط و توانایی حل مسئله را شعار فعالیت اقتصادی خود قرار داده و به آن ها عمل می کند. ج) سعید به عنوان یک کارآفرین موفق، صاحب چند فروشگاه زنجیره ای لوازم خانگی است. او به دلیل نوسانات نرخ ارز از نظرات کارشناسان استفاده می کند تا بتواند خود را با شرایط بازار وفق دهد. د) ثریا در صنعت مواد غذایی در قسمت تولید بیسکویت ارگانیک فعالیت می کند. او منابع و عوامل تولید خود را به شکل کارایی مدیریت می کند.	۲	
۶	به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) کارآفرینان چگونه از کسب و کارها مراقبت می کنند؟ ب) «فرصت های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می بیند». این مطلب بیانگر کدام یک از ویژگی های کارآفرین موفق است؟ ج) سهم «زمین» در جریان تولید به کدام صورت به صاحب آن پرداخت می شود؟ د) کارآفرینان چگونه می توانند به خود و دیگران سود برسانند؟ ه) «پولی که در فرایند تولید صرف می شود» را چه می نامند؟ و) یک کارآفرین چگونه می تواند از سطوح ابتدایی کار به درجه های بالا برسد؟ ز) سه مورد از هزینه هایی که یک کارگاه سفالگری برای تولید ظرف سفالی هزینه می کند را بنویسید. ح) هر فعال اقتصادی برای انتخاب صحیح و درست باید چه مواردی را محاسبه کند؟ ط) از حاصل ضرب قیمت کالا در مقدار آن، چه عددی به دست می آید؟	۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۰/۵ ۰/۵	
۷	به سؤالات زیر پاسخ کامل دهید. الف) «کارآفرین» به چه کسی گفته می شود؟ ب) یک کارآفرین که در حوزه پوشاک فعالیت می کند، درباره چه تصمیماتی باید دانش و آگاهی لازم را داشته باشد؟ (ذکر ۴ مورد کافی است). ج) دو مورد از ویژگی های کسب و کارهای حرام را بنویسید. د) یک تولیدکننده مواد غذایی با خرید ۳ دستگاه مدرن و به کارگیری ۱۵ کارگر به تولید پرداخته است، اما او نتوانسته است ۴۰ درصد از محصولاتش را به فروش برساند. به نظر شما این تولیدکننده چگونه می تواند از زیان جلوگیری کند و بهره وری خود را افزایش دهد؟	۱ ۱ ۱ ۲	
۸	یک بنگاه تولیدی در طول یک سال ۴۰۰۰ واحد کالا تولید کرده است. با فرض اینکه درآمد حاصل از فروش ۸۰ درصد از محصولات برابر ۲۰۰ میلیون تومان شده باشد و مجموع هزینه های تولید کالاها برابر ۸۴ میلیون تومان باشد؛ در این صورت: الف) قیمت هر واحد محصول چقدر است؟ ب) هزینه تولید هر واحد محصول چند تومان است؟	۱	
۹	با توجه به اطلاعات مربوط به درآمد و هزینه های یک بنگاه اقتصادی، حساب کنید این بنگاه اقتصادی سوددهی داشته یا زیان؟ به چه میزان؟ (نوشتن فرمول الزامی است). - دستمزد ماهانه هر کارگر ۶ میلیون تومان - هزینه آب، برق و گاز و اجاره ماهانه ۴۰ میلیون تومان - خرید ماشین آلات ۶۰ میلیون تومان - خرید مواد اولیه در هر ماه ۲۴۰ میلیون تومان - ماهانه ۱۰۰۰ واحد کالا به قیمت هر واحد ۲ میلیون تومان فروخته می شود. - تعداد کارگران ۸ نفر	۲	
۱۰	مجموع سود، هزینه و درآمد یک تولیدکننده، معادل ۴۸۰ میلیون تومان در ماه است. محاسبه کنید میزان درآمد سالانه او چقدر است؟	۱	
۲۰	جمع نمرات	جمع نمرات	

امتحان ۱۵: نیم سال اول		سؤالات شبیه ساز نهایی		مهر و ماه
رشته: ادبیات و علوم انسانی	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	
سؤالات درس: اقتصاد	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان:	تعداد صفحات: ۳	

ردیف	سؤالات	صفحه ۱ از ۳	نمره
------	--------	-------------	------

۱	صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص نمایید. الف) افرادی که با فریب مردم درآمد غیرقانونی کسب می کنند، زندگی در روستاها و محلات کوچک را به شهرهای بزرگ ترجیح می دهند. ☐ درست ☐ نادرست ب) دولت ها برای اداره امور کشور با توجه به درآمدها و هزینه هایشان، نیاز به یک برنامه دارند که در قالب بودجه نشان داده می شود. ☐ درست ☐ نادرست ج) یکی از الگوهایی که می توانیم با آن کاربرد اصول انتخاب بهینه را تمرین کنیم، الگوی مرز امکانات تولید است. ☐ درست ☐ نادرست د) مشاغل خویش فرمایی مانند خرده فروشان نمونه ای از کسب و کار شرکت تعاونی محسوب می شوند. ☐ درست ☐ نادرست	۱												
۲	گزینه صحیح را در سؤالات زیر مشخص نمایید. الف) «پس انداز و خوش نامی خود را به میدان می آورند.» این عبارت بیانگر کدام یک از ویژگی های مشترک کارآفرینان موفق است؟ ☐ (۱) خوش بین ☐ (۲) واقع بین ☐ (۳) ریسک پذیر ☐ (۴) پرانگیزه ب) مهم ترین نوع شرکت کدام است؟ ☐ (۱) سهامی ☐ (۲) تعاونی ☐ (۳) با مسئولیت محدود ☐ (۴) تضامنی ج) فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه ها نمونه ای از بازار هستند و خریداران عمده کالا و خدمات برگزار می کنند. ☐ (۱) مناقصه - مزایده ☐ (۲) مزایده - مناقصه ☐ (۳) رقابتی - مناقصه ☐ (۴) رقابتی - مزایده د) وقتی شما مقدار مشخص و محدودی پول برای خرج کردن دارید، در این حالت می گوییم شما یک دارید. ☐ (۱) هزینه فرصت ☐ (۲) مرز امکانات تولید ☐ (۳) هزینه هدر رفته ☐ (۴) قید بودجه	۱												
۳	با توجه به اطلاعات مندرج در جدول زیر، اگر سود تولیدکننده در سال ۶۰۰ میلیون تومان باشد، درآمد این تولیدکننده در سال چقدر است؟ <table><tr><td>اجاره ماهانه واحد تولیدی</td><td>۱۲۰ میلیون تومان</td></tr><tr><td>هزینه سالاته استهلاک</td><td>۱۰ میلیون تومان</td></tr><tr><td>حقوق ماهانه هر کارگر</td><td>۶ میلیون تومان</td></tr><tr><td>هزینه مواد اولیه سالاته</td><td>۲۲۰ میلیون تومان</td></tr><tr><td>هزینه انرژی (برق، گاز و...) ماهانه</td><td>$\frac{1}{3}$ اجاره ماهانه کارگاه</td></tr><tr><td>تعداد کارگر</td><td>۵ نفر</td></tr></table>	اجاره ماهانه واحد تولیدی	۱۲۰ میلیون تومان	هزینه سالاته استهلاک	۱۰ میلیون تومان	حقوق ماهانه هر کارگر	۶ میلیون تومان	هزینه مواد اولیه سالاته	۲۲۰ میلیون تومان	هزینه انرژی (برق، گاز و...) ماهانه	$\frac{1}{3}$ اجاره ماهانه کارگاه	تعداد کارگر	۵ نفر	۱
اجاره ماهانه واحد تولیدی	۱۲۰ میلیون تومان													
هزینه سالاته استهلاک	۱۰ میلیون تومان													
حقوق ماهانه هر کارگر	۶ میلیون تومان													
هزینه مواد اولیه سالاته	۲۲۰ میلیون تومان													
هزینه انرژی (برق، گاز و...) ماهانه	$\frac{1}{3}$ اجاره ماهانه کارگاه													
تعداد کارگر	۵ نفر													
۴	دو مورد از مزایا و معایب شرکت های سهامی را بنویسید.	۱												
۵	هدف از تشکیل شرکت های تعاونی چیست و توزیع سود در آن چگونه است؟	۰/۷۵												
۶	دارایی یک شرکت سهامی به ۲۰۰،۰۰۰ سهم تقسیم شده است. آقای احمدی ۱۲،۰۰۰ سهم و آقای سعیدی ۴۰۰۰ سهم شرکت را خریداری کرده اند. هر یک از سهام داران مالکیت چند درصد از شرکت را دارند؟ کدام یک از این دو سهام دار در منافع شرکت بیشتر سهام است؟	۰/۷۵												
۷	با توجه به نمودار قید بودجه روبه رو، به سؤالات پاسخ دهید. الف) بودجه تولیدکننده در نقطه «ب» چقدر است؟ ب) برای رسیدن به نقطه «د» چقدر بودجه نیاز است؟	۱/۲۵												

قند (کیلو)

شکر (کیلو)

(هر کیلو شکر ۱۲۵۰ تومان)

ادامه سؤالات در صفحه دوم

ادامه سؤالات در صفحه دوم

امتحان ۱۵: نیم سال اول		سؤالات شبیه ساز نهایی		مهر و ماه
رشته: ادبیات و علوم انسانی	پایه: دهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح	
سؤالات درس: اقتصاد	نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان:	تعداد صفحه: ۳	

ردیف	سؤالات	صفحه ۲ از ۳	نمره
------	--------	-------------	------

۸	چرا اقتصاددانان اقتصاد را «علم انتخاب» می نامند؟	۱
۹	هر یک از موارد زیر بیانگر کدام یک از انواع اشتباهات رایج در تصمیم گیری محسوب می شوند؟ الف) مریم پس از شرکت در کلاس آموزش عکاسی متوجه می شود که به این رشته هنری علاقه ای ندارد، اما چون پول زیادی بابت این کلاس پرداخته است تا آخر می رود. ب) علی که در دانشگاه تربیت معلم دعوت به مصاحبه شده است، در مصاحبه شرکت نمی کند چون فکر می کند نمی تواند به سؤالات به خوبی پاسخ دهد.	۰/۵
۱۰	با توجه به منحنی مرز امکانات تولید داده شده که بیانگر وضعیت تولید در یک کشور فرضی است، پاسخ درست سؤالات زیر را بنویسید. (ارزش هر واحد کالای A، ۱۰۰۰ تومان و ارزش هر واحد کالای B، ۲۰۰۰ تومان است). الف) درآمد تولیدکننده در نقطه A چقدر است؟ ب) با جابه جایی از نقطه A به B، اقتصاد جامعه چه هزینه فرصتی را متحمل می شود؟	۰/۷۵
۱۱	تلاش برای به دست آوردن کارایی به چه معناست؟	۰/۵
۱۲	خانوارها چگونه در اقتصاد مشارکت می کنند؟	۱
۱۳	در اقتصاد منظور از «بنگاه» چیست؟	۰/۵
۱۴	نمودار داده شده مقادیر عرضه و تقاضای یک کالا با هزینه تولید هر واحد کالا ۱۵۰۰ تومان را نشان می دهد. با توجه به نمودار: الف) در کدام سطح از قیمت و مقدار، دریافتی تولیدکننده به حداکثر می رسد؟ ب) نتیجه عملکرد تولیدکننده در قیمت ۴۰۰۰ تومان کدام است؟	۱/۲۵
۱۵	دو مورد از ویژگی های بازار رقابتی را بنویسید.	۱
۱۶	مهم ترین اهداف مالیات را بنویسید.	۱
۱۷	داده های زیر مربوط به مراحل تولید پوشاک در یک جامعه است. (VAT برابر ۱۰٪ در هر مرحله می باشد). - فروش پنبه به ارزش ۴۰۰۰ تومان - فروش نخ به صنعت پارچه بافی ۵۵۰۰ تومان - فروش پارچه به صنعت تولید پوشاک ۷۰۰۰ تومان الف) مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده توسط فروشنده مرحله اول و اعتبار مالیات بر ارزش افزوده آن چقدر است؟ ب) مالیات بر ارزش افزوده خالص جمع آوری شده در مرحله دوم چقدر است؟ ج) مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده چقدر است؟	۱
۱۸	دو مورد از وظایف دولت در اقتصاد را نام ببرید.	۰/۵
ادامه سؤالات در صفحه سوم		

باسمه تعالی

امتحان ۱۵: نیم سال اول			سؤالات شبیه ساز نهایی	مهر و ماه
رشته: ادبیات و علوم انسانی		پایه: دهم دوره دوم متوسطه	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح
سؤالات درس: اقتصاد		نام و نام خانوادگی:	تاریخ امتحان:	تعداد صفحه: ۳

ردیف	سؤالات	صفحه ۳ از ۳	نمره
------	--------	-------------	------

۱۹	نوع مالیات غیرمستقیم را در گزاره‌های زیر مشخص نمایید.	۰/۷۵																
	<table><tr><td></td><td>گزاره‌ها</td><td>نوع مالیات غیرمستقیم</td></tr><tr><td>الف</td><td>برای حمایت از صنایع داخلی به کار گرفته می‌شود</td><td>؟</td></tr><tr><td>ب</td><td>از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند</td><td>؟</td></tr><tr><td>ج</td><td>مالیات بر مشروبات غیرالکلی</td><td>؟</td></tr></table>		گزاره‌ها	نوع مالیات غیرمستقیم	الف	برای حمایت از صنایع داخلی به کار گرفته می‌شود	؟	ب	از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند	؟	ج	مالیات بر مشروبات غیرالکلی	؟					
	گزاره‌ها	نوع مالیات غیرمستقیم																
الف	برای حمایت از صنایع داخلی به کار گرفته می‌شود	؟																
ب	از مالیات‌ستانی مضاعف جلوگیری می‌کند	؟																
ج	مالیات بر مشروبات غیرالکلی	؟																
۲۰	با توجه به جدول، با فرض اینکه هر سه کشور به‌طور یکسان از عوامل تولید برخوردارند، به سؤالات زیر پاسخ دهید.	۰/۷۵																
	<table><tr><th>کشور \ کالا</th><th>پنبه</th><th>پوشاک</th><th>چای</th></tr><tr><td>مصر</td><td>۹۰۰ واحد</td><td>۷۱۰ واحد</td><td>۶۴۰ واحد</td></tr><tr><td>هندوستان</td><td>۶۰۰ واحد</td><td>۸۰۰ واحد</td><td>۷۸۰ واحد</td></tr><tr><td>اندونزی</td><td>۵۰۰ واحد</td><td>۴۰۰ واحد</td><td>۶۰۰ واحد</td></tr></table> الف) کدام کشور در تولید پنبه مزیت مطلق دارد؟ ب) کشور اندونزی در تولید کدام کالا باید متمرکز شود؟ ج) کشور هندوستان در تولید کدام کالا مزیت نسبی دارد؟	کشور \ کالا	پنبه	پوشاک	چای	مصر	۹۰۰ واحد	۷۱۰ واحد	۶۴۰ واحد	هندوستان	۶۰۰ واحد	۸۰۰ واحد	۷۸۰ واحد	اندونزی	۵۰۰ واحد	۴۰۰ واحد	۶۰۰ واحد	
کشور \ کالا	پنبه	پوشاک	چای															
مصر	۹۰۰ واحد	۷۱۰ واحد	۶۴۰ واحد															
هندوستان	۶۰۰ واحد	۸۰۰ واحد	۷۸۰ واحد															
اندونزی	۵۰۰ واحد	۴۰۰ واحد	۶۰۰ واحد															
۲۱	اگر اصل مزیت مطلق و نسبی رعایت نشود، چه پیامدهایی در جامعه به دنبال دارد؟	۱																
۲۲	پیمان غیررسمی که در سال ۱۹۴۷، به امضای ۲۳ کشور رسید، چه نام داشت و با چه هدفی پدید آمد؟	۰/۷۵																
۲۳	در چه صورتی یک کشور می‌تواند به وضعیت استقلال و استحکام اقتصادی نزدیک شود؟ (ذکر ۲ مورد کافی است.)	۱																
۲۰	جمع نمرات	۲۰																

«موفق باشید»

پاسخ نامه تشریحی

بررسی سایر موارد: موارد «ب»، «ج» و «د» کارآفرینی محسوب نمی شوند. افرادی که برای نهاد یا سازمان دیگری کار می کنند، شامل تعریف کارآفرینی نمی شوند.

۵ الف) نوآور (۰/۵) / ب) پرانگیزه (۰/۵) / ج) یادگیرنده (۰/۵) / د) سازمان دهنده (۰/۵)

۶ الف) با کار و تلاش خود (۰/۵): کارآفرینان با کار و تلاش خود از کسب و کارها مراقبت می کنند. / ب) تیزبین (۰/۵): فرصت های کسب و کار را زمانی که دیگران شاید متوجه نشوند، می بیند. / ج) اجاره (۰/۵): سهم صاحب زمین در جریان تولید به صورت اجاره پرداخت می شود. / د) با تولید کالا و خدمات (۰/۲۵) و رفع نیازها (۰/۲۵): کارآفرینان با تولید کالا و خدمات و رفع نیازهای مردم، به خود و دیگران سود می رسانند. / ه) هزینه تولید (۰/۵): پولی که تولیدکننده در جریان تولید صرف می کند هزینه تولید نام دارد. / و) حرکت با چشم باز (۰/۲۵) و بر مبنای شناخت ظرفیت خود (۰/۲۵) و اتفاقات اطراف (۰/۲۵): حرکت با چشم باز و بر مبنای شناخت ظرفیت های خود و اتفاقات اطراف، او را قدم به قدم از سطوح ابتدایی کار به درجه های بالای آن می رساند. / ز) ۱) اجاره کارگاه ۲) حقوق کارکنان ۳) خرید دستگاه سفالگری ۴) قبوض (ذکر سه مورد کافی است). (هر مورد ۰/۲۵) / ح) هزینه ها (۰/۲۵) و درآمدها (۰/۲۵): هر فعال اقتصادی برای انتخاب صحیح و درست باید هزینه ها و درآمدهایش را محاسبه کند. / ط) درآمد (۰/۵)

کل محصول $\times$ قیمت = درآمد

دقت کنید: درآمد پولی است که از فروش کالا به دست می آید و در فرمول ذکر شده منظور از کل محصول، کالاهای فروخته شده است.

۷ الف) کارآفرین کسی است که بانوآوری (۰/۲۵) و خطرپذیری (۰/۲۵) محصولات جدیدی تولید و عرضه کند (۰/۲۵) یا راه جدیدی برای تولید کشف کند. (۰/۲۵) / ب) ۱) درباره موقعیت شرکت ۲) پیشنهاد محصول ۳) قیمت گذاری ۴) تبلیغات ۵) استخدام نیروی کار (ذکر چهار مورد کافی است). (هر مورد ۰/۲۵) / ج) ۱) به دست آوردن سود کلان، از طریق رانت و یا فریب مردم ۲) به دنبال ارزان خریدن و گران فروختن هستند. ۳) خرید و فروش یا قاچاق برخی کالاها در انحصار آن هاست. ۴) با انواع شگردها رقیب خود را از پادرمی آورند ۵) با احتکار و گران فروختن، سود سرشار کسب می کنند. ۶) کتاب های مبتذل و غیراخلاقی تولید و منتشر می کنند. ۷) اهل رشوه دادن و رشوه گرفتن هستند و یا رباخواری می کنند. (ذکر دو مورد کافی است). (هر مورد ۰/۵) / د) با افزایش درآمد (۰/۲۵) و کاهش هزینه (۰/۲۵) از وضعیت زیان دوری کند. با صرفه جویی و افزایش بهره وری (۰/۲۵) مثل پرهیز از استخدام نیروی کار غیرلازم (۰/۲۵) یا صرفه جویی در مواد اولیه و انرژی (۰/۲۵) یا جلوگیری از ریخت و پاش (۰/۲۵) هزینه تولید را کم کند. از سوی دیگر برای محصولات خود بازار خوبی فراهم کند (۰/۲۵) و کالا را با قیمت مناسب بفروشد. (۰/۲۵)

مشاوره: در حل مسائل، باید به فرمول ها توجه کنیم. بعد از فهم مطلب با ممارست، تمرین و دقت می توانیم نمونه سؤالی بیشتری حل کنیم. برای راحتی محاسبه می توانیم صفرهای مشترک رو کنار بذاریم.

مشاوره: دانش آموزان عزیز! در تمام الگوهای سؤال، فقط نوشتن قسمتی که پیش از بازم آورده ام، واجب است؛ یعنی اگر در امتحان نهایی با این سؤال مواجه شدید، نوشتن همین مقداری که پیش از بازم آورده ام کافی است. با توضیح اضافه، فقط روی اعصاب مصحح رژه می روید! پس به هنگام رجوع به پاسخ نامه ها، علاوه بر اینکه در پی یاد گرفتن پاسخ درست هستید، به نحوه درست پاسخ نویسی و مقدار پاسخ هم توجه کنید تا در امتحان نهایی در حد نیاز بنویسید، نه بیشتر و نه کمتر. مطالبی که در پاسخ نامه بعد از بازم در کادرهای توجه، نکته، دقت کنید و... آمده اند، یا جنبه آموزشی دارند یا مشاوره ای. طبیعی است که نیازی به نوشتن آن ها در امتحان نهایی نیست.

پاسخ امتحان شماره ۱

۱ الف) غلط (۰/۲۵)

دقت کنید: هزینه های تولید پولی است که تولیدکننده برای فعالیت تولیدی صرف می کند. اگر تولیدکننده برنج باشید، قبل از رسیدن به عایدی، هزینه هایی را متقبل می شوید.

ب) صحیح (۰/۲۵) / ج) غلط (۰/۲۵): برخی از افراد می توانند یک کسب و کار جدید راه اندازی کنند. / د) صحیح (۰/۲۵)

۲ الف) گزینه «۳» (۰/۲۵): احتمال از بین رفتن و شکست یک کسب و کار وجود دارد، اما احتمال موفقیت و سودآوری آن هم کم نیست. / ب) گزینه «۳» (۰/۲۵)

دقت کنید: دستگاه ها، ماشین آلات و تجهیزات، «سرمایه فیزیکی» محسوب می شود.

بررسی سایر گزینه ها: ۱) فولاد در صنعت تراکتورسازی ← مواد اولیه

۲) زمین در فعالیت کشاورزی ← منابع طبیعی

۴) کارگران در کشت و صنعت ← نیروی کار

ج) گزینه «۱» (۰/۲۵): یک کارآفرین باید مهارت ابتکار عمل داشته باشد، تا بتواند با جمع کردن عوامل مختلف در کنار هم، کالا یا خدمتی را تولید کند و همچنین باید توانایی مالی لازم را برای راه اندازی کسب و کارش داشته باشد.

د) گزینه «۲» (۰/۲۵): بسیاری از کسب و کارهای نوپا عمر کوتاهی دارند و نیمی (۵۰٪) از آن ها می توانند از شش سالگی عبور کنند.

دقت کنید: وقتی می گوئیم نیمی از آن ها می توانند از شش سالگی عبور کنند، یعنی نیمی نمی توانند.

۳ الف) سود (۰/۲۵): هرگاه درآمد به دست آمده از هزینه تولید بیشتر باشد، می گوئیم تولیدکننده در فعالیت اقتصادی خود سود کرده است.

ضرر $\Rightarrow$ هزینه $<$ درآمد سود $\Rightarrow$ هزینه $>$ درآمد
ب) مزد (۰/۲۵) - حقوق (۰/۲۵): در فرایند تولید در مقابل به کار گرفتن کارگران و کارمندان به آن ها مزد یا حقوق پرداخت می شود.

ج) ریسک پذیری (۰/۲۵): یک کارآفرین، پس انداز و خوش نامی خود را با شجاعت و تدبیر به میدان می آورد. ← ریسک پذیری

۴ موارد «الف» (۰/۵) و «ه» (۰/۵) کارآفرینی محسوب می شود.

توجه: کارآفرین کسی است که بانوآوری و خطرپذیری، محصولات تولیدی جدیدی را عرضه می کند و یا راه های جدیدی برای تولید کشف می کند.

پاسخ امتحان شماره ۲

۱ الف) صحیح (۰/۲۵) / ب) غلط (۰/۲۵)؛ منافع مالیاتی در کسب و کار شخصی، به آن اشاره دارد که فقط یکبار مالیات بر درآمد می‌دهید. / ج) غلط (۰/۲۵)؛ هر کدام از اعضا صرف نظر از اینکه چقدر از سرمایه تعاونی را تأمین کرده باشد، یک رأی خواهد داشت. / د) صحیح (۰/۲۵)

۲ الف) گزینه ۳؛ مأموریت‌ها در مؤسسات غیرانتفاعی، اغلب زمینه‌های انسانی و اجتماعی دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها: ۱ تعاونی‌ها با اقدامات جمعی منفعت خود را پیشینه می‌کنند. ۲ توزیع سود احتمالی در پایان دوره تعاونی‌ها به نسبت سرمایه هر عضو است. ۳ در شرکت‌ها، پیچیدگی‌هایی در رابطه مدیریت و مالکیت وجود دارد.

ب) گزینه ۱؛ (۰/۲۵)

– مالکیت کامل سود ← مزایای کسب و کار شخصی
– مسئولیت نامحدود در مقابل بدهی‌ها ← معایب کسب و کار شخصی
بررسی سایر گزینه‌ها: قسمت اول همه گزینه‌ها درست است، اما قسمت دوم گزینه‌های ۲ و ۳ و ۴ بیانگر معایب شرکت است.

ج) گزینه ۴؛ (۰/۲۵)؛ امروزه بسیاری از کسب و کارها در ایران به شکل شخصی هستند. د) گزینه ۲؛ (۰/۲۵)؛ سهام‌داران در رأس شرکت‌های سهامی قرار دارند.

★ توجه: به شکل ساختار شرکت سهامی (فعالیت فردی کتاب) توجه کنید.

۲ الف) غیرسودآور (۰/۲۵)؛ یک مؤسسه غیرانتفاعی نهادی قانونی است که برای انجام مأموریتی غیرسودآور شکل گرفته است. / ب) شرکت سهامی (۰/۲۵)؛ شرکت انواع مختلفی دارد که مهم‌ترین آن‌ها شرکت سهامی است. / ج) بزرگ (۰/۲۵)؛ در شرکت تعاونی تولید، تعدادی تولیدکننده جهت بهره‌مندی از مزایای فعالیت‌های اقتصادی با مقیاس بزرگ گرد هم می‌آیند. / د) شرکت سهامی (۰/۲۵)؛ تخصص‌گرایی بیشتر از مزایای کسب و کار شرکت (سهامی) محسوب می‌شود.

۴ الف) شخصی (۰/۵) / ب) مؤسسه غیرانتفاعی (۰/۵) / ج) تعاونی (۰/۵) / د) شرکت (۰/۵)

۵ الف) تأمین نیازمندی‌های اعضا (۰/۵)؛ شرکت تعاونی کسب و کاری است که با هدف تأمین نیازمندی‌های اعضا تشکیل می‌شود. / ب) محلی (۰/۲۵)، ملی (۰/۲۵) و جهانی (۰/۲۵)؛ محدوده عمل مؤسسات غیرانتفاعی گاهی محلی و گاهی ملی و حتی جهانی است. / ج) از طریق افزایش سهام‌داران (۰/۲۵)، افزایش سرمایه آن‌ها (۰/۲۵)، وام‌های بانکی (۰/۲۵) / د) تا به سرمایه‌گذاران اطمینان بدهد (۰/۲۵) و کمک کند تا فریب نخورند. (۰/۲۵)؛ دولت برای شرکت‌ها قوانینی دارد تا به سرمایه‌گذاران اطمینان بدهد و کمک کند تا فریب نخورند. / ه) نسبت به سرمایه هر عضو (۰/۵) / و) مقیاس تولید بالا (۰/۲۵)، امکان سرمایه‌گذاری بیشتر (۰/۲۵) و قیمت پایین نسبت به رقبا (۰/۲۵)

★ توجه: به جدول فعالیت فردی (مزایا - معایب کسب و کارها) توجه کنید.

ز) شرکت سهامی (۰/۵)؛ تأخیر در تصمیم‌گیری از معایب شرکت سهامی می‌باشد. / ح) ۱ تهیه بذر مرغوب ۲ تهیه سموم ۳ بازاریابی و تبلیغات جمعی ۴ ایجاد زنجیره توزیع (گرسه موردکاشی) (هر مورد ۰/۲۵) / ط) تکمیل اساسنامه شرکت و سایر اسناد مورد نیاز جهت تشکیل شرکت (۰/۵)؛ برای تشکیل شرکت، ممکن است به وکیل نیاز داشته باشید تا به شما برای تکمیل اساسنامه شرکت و سایر اسناد مورد نیاز کمک کند.

۸ ابتدا تعداد کالاهای فروش رفته را محاسبه می‌کنیم.

الف)

$$\text{واحد} = 3200 = 4000 \times \frac{80}{100} = \text{تعداد کالای فروخته شده}$$

سپس قیمت هر واحد کالا را محاسبه می‌کنیم.

$$\text{قیمت هر واحد کالا} = \frac{\text{درآمد}}{\text{تعداد کالای فروخته شده}} = \frac{200,000,000}{3200}$$

$$= 62,500 \text{ تومان (۰/۵)}$$

ب)

$$\text{هزینه کل} = \frac{\text{هزینه تولید هر واحد محصول}}{\text{تعداد محصول تولید شده}}$$

$$= \frac{84,000,000}{4000} = 21,000 \text{ تومان (۰/۵)}$$

★ توجه: هزینه تولید برای کل کالاهای تولید شده محاسبه می‌شود، حتی اگر بخشی از کالاها به فروش نرفته باشند.

۹

مقدار محصول (فروخته شده) × قیمت = درآمد

$$\text{تومان (۰/۲۵)} = 24,000,000,000 = (2,000,000 \times 1000) \times 12 \downarrow \text{سالانه}$$

سپس مجموع هزینه‌های واحد تولیدی را محاسبه می‌کنیم.

🔍 دقت کنید: هزینه‌های ماهانه باید به سالانه تبدیل شوند.

$$\text{میلیون تومان} = 576 = 6 \times 8 \times 12 = \text{دستمزد سالانه کارگران}$$

$$\text{میلیون تومان} = 480 = 40 \times 12 = \text{هزینه آب و برق سالانه}$$

$$\text{میلیون تومان} = 60 = \text{ماشین‌آلات}$$

$$\text{میلیون تومان} = 2880 = 240 \times 12 = \text{هزینه مواد اولیه سالانه}$$

$$\text{میلیون تومان (۰/۲۵)} = 3996 = 480 + 60 + 2880 + 576 = \text{مجموع هزینه‌ها}$$

$$\text{هزینه} - \text{درآمد} = \text{سود (۰/۲۵)}$$

$$\text{میلیون تومان (۰/۲۵)} = 20,004 = 24,000 - 3996$$

تولیدکننده ۲۰,۰۰۴,۰۰۰ سود کرده است. (۱)

📌 مشاوره: برای محاسبه راحت‌تر تو مسائل اقتصاد می‌تونین صفرهای مشترک رو حذف کنین و در آخر به جواب اضافه کنین. معمولاً ۶ تا صفر مشترک رو حذف می‌کنیم.

۱۰

$$\text{هزینه} + \text{سود} = \text{درآمد}$$

$$\text{میلیون تومان (۰/۲۵)} = 480 = \frac{\text{هزینه} + \text{سود}}{\text{معادل درآمد}} + \text{درآمد}$$

$$\Rightarrow \text{درآمد} + \text{درآمد} = 480 \text{ (۰/۲۵)}$$

$$\text{میلیون تومان (۰/۲۵)} = 240 = 480 \div 2 = \text{درآمد ماهانه}$$

$$\text{میلیون تومان (۰/۲۵)} = 2880 = 240 \times 12 = \text{درآمد سالانه}$$

پاسخ امتحان شماره ۱۵

۱ الف) غلط (۰/۲۵): افرادی که با فریب مردم درآمد غیرقانونی کسب می کنند، زندگی در شهرهای بزرگ را به روستاها و محلات کوچک ترجیح می دهند. (درس ۱ / ب) صحیح (۰/۲۵) (درس ۶ / ج) صحیح (۰/۲۵) (درس ۴ / د) غلط (۰/۲۵): مشاغل خویش فرمایی مانند خرده فروشان نمونه ای از کسب و کار شخصی محسوب می شوند. (درس ۲)

۲ الف) گزینه ۳ (۰/۲۵): افراد ریسک پذیر، پس انداز و خوش نامی خود را به میدان می آورند. (درس ۱ / ب) گزینه ۱ (۰/۲۵): شرکت انواع مختلفی دارد که مهم ترین آن ها شرکت سهامی است. (درس ۲ / ج) گزینه ۲ (۰/۲۵): فروشندگان آثار هنری در نمایشگاه ها نمونه ای از بازار مزایده هستند و خریداران عمده کالا و خدمات مناقصه برگزار می کنند. (درس ۵ / د) گزینه ۴ (۰/۲۵): وقتی شما مقدار مشخص و محدودی پول برای خرج کردن دارید، در این حالت می گوئیم شما یک قید بودجه دارید. (درس ۳)

۳
$$= 220 + \frac{(6 \times 5 \times 12)}{360} + 10 + \frac{(120 \times 12)}{1440}$$

(۰/۵) میلیون تومان $= 2510 + \frac{1}{3} \times 120 \times 12 = 480$

می دانیم سود، از تفاضل درآمد و هزینه به دست می آید: هزینه - درآمد = سود
پس خواهیم داشت: هزینه + سود = درآمد

(درس ۱) (۰/۵) میلیون تومان $= 3110 = 600 + 2510$

 مشاوره: برای حل این سؤال اول باید فرمول درآمد، هزینه و سود رو بدونین. تو این جور مسائل حواستون به یکسان سازی باشه. منظورم از یکسان سازی تبدیل هزینه های ماهانه به سالانه هست، پس باید در عدد ۱۲ ضرب بشن.

۴ مزایا: ۱ مسئولیت محدود به سهام داران ۲ امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی ۳ امکان رقابت بالاتر ۴ تخصص گرایی بیشتر (ذکر دو مورد کافی است). (هر مورد ۰/۲۵)

معایب: ۱ هزینه راه اندازی بالاتر ۲ تأخیر در تصمیم گیری ۳ پیچیدگی ها در رابطه با مدیریت و مالکیت و موفقیت های غیر فردی ۴ تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام ۵ قوانین پیچیده تر و گزارش دهی بیشتر (ذکر دو مورد کافی است). (هر مورد ۰/۲۵) (درس ۲)

۵ شرکت تعاونی با هدف تأمین نیازمندی های اعضا (۰/۲۵) تشکیل می شود. توزیع سود احتمالی در پایان دوره (۰/۲۵) به نسبت سرمایه هر عضو (۰/۲۵) است. (درس ۲)

۶
$$100 \times \frac{\text{میزان سرمایه سرمایه گذار}}{\text{کل سرمایه (دارایی) شرکت}} = \text{درصد مالکیت سهام دار}$$

(۰/۲۵) $6\% = \frac{12000}{200000} \times 100 = \text{درصد مالکیت آقای احمدی}$

(۰/۲۵) $2\% = \frac{4000}{200000} \times 100 = \text{درصد مالکیت آقای سعیدی}$

آقای احمدی (۰/۲۵) در منافع شرکت بیشتر سهیم است. (درس ۲)

۷ الف)

(۰/۲۵) تومان $= 25000 = (4 \times 5000) + (4 \times 1250)$

(۰/۲۵)

ب)

(۰/۲۵) تومان $= 35000 = (16 \times 1250) + (3 \times 5000) = \text{بودجه در نقطه د}$

(۰/۲۵)

(درس ۳) (۰/۲۵) تومان $= 10000 = 35000 - 25000 = \text{بودجه مورد نیاز}$

۸ آن ها معتقدند اقتصاد به ما می آموزد که در شرایط کمیابی منابع، چگونه بهترین انتخاب را انجام دهیم. (۰/۵) انتخاب فقط محدود به مسئله کسب و کار و تولید نیست (۰/۲۵)، بلکه هر فرد در زندگی روزمره بارها با مسئله انتخاب اقتصادی روبه روست. (درس ۳) (۰/۲۵)

۹ الف) توجه به هزینه های هدررفته (۰/۲۵) / ب) چسبیدن به وضعیت فعلی (۰/۲۵) (درس ۳)

 نکته: اشتباه رایج چسبیدن به وضعیت فعلی یعنی هنگامی که با چسبیدن به وضعیت فعلی و پرهیز از بررسی گزینه های جدید با رویکرد منطقی هزینه - فایده تصمیم می گیریم.

۱۰ الف)

(۰/۲۵) $= 1,300,000 = \frac{600,000}{(600 \times 1000)} + \frac{700,000}{(350 \times 2000)} = \text{درآمد در نقطه A}$

(۰/۲۵)

ب) ۲۰۰ واحد کالای A که از دست می رود به ارزش $(200 \times 1000 = 200,000)$

(۰/۲۵)

(درس ۴)

۱۱ به معنای یافتن موقعیت هایی برای پیشرفت است. (۰/۵) (درس ۴)

۱۲ خانوارها کالاها و خدمات مورد نیاز را از کسب و کارها خریداری می کنند. (۰/۵) خانوارها، زمین، نیروی کار، سرمایه و کارآفرینی را برای تولید کالاها و خدمات ارائه می کنند. (۰/۵) (درس ۵)

۱۳ همان چیزی است که مردم معمولاً آن را به عنوان یک کسب و کار می شناسند. (۰/۵) (درس ۵)

۱۴ الف) در قیمت ۳۰۰ تومان (۰/۲۵) و مقدار ۳۰ واحد (۰/۲۵)

 نکته: در قیمت و مقدار تعادلی، دریافتی تولیدکننده به حداکثر می رسد.

ب)

(۰/۲۵) $600,000 = 1500 \times 40 = \text{هزینه}$

(۰/۲۵) $800,000 = 4000 \times 20 = \text{درآمد}$

$\text{سود} / \text{زیان} = \text{هزینه} - \text{درآمد}$

(درس ۵) (۰/۲۵) $200,000 = 800,000 - 600,000 = \text{سود}$

 دقت کنید: هزینه برای تولید ۴۰ واحد کالا صرف شده است اما فقط ۲۰ واحد کالا فروخته شده است.

 توجه: چون پاسخ عدد منفی است؛ یعنی درآمد از هزینه کوچک تر است، در نتیجه عملکرد تولیدکننده با ضرر همراه است.

۱۵ ۱ تعداد فروشندگان و خریداران زیاد است. ۲ حضور عرضه کنندگان و تقاضا کنندگان به نسبت کل بازار بسیار کوچک خواهد بود. ۳ هیچ یک از طرفین به تنهایی در شکل گیری قیمت تأثیرگذار (قیمت گذار) نیستند. (ذکر دو مورد کافی است). (هر مورد ۰/۵) (درس ۵)

۱۶ افزایش درآمد دولت (۰/۲۵)، کاهش فعالیت نامناسب (۰/۲۵)، تشویق فعالیت های مطلوب (۰/۲۵) و کاهش نابرابری ها و فاصله های اقتصادی و اجتماعی (۰/۲۵) (درس ۶)

پاسخ امتحان شماره ۱۶

۱ الف) غلط (۰/۲۵)؛ **عده خاصی** از افراد می توانند یک کسب و کار جدید راه اندازی کنند. (درس ۱ / ب) صحیح (۰/۲۵) (درس ۵ / ج) صحیح (۰/۲۵) (درس ۷ / د) غلط (۰/۲۵)؛ مهم ترین هدف مالیات، افزایش درآمد دولت است. (درس ۶)

۲ الف) گزینه ۲ (۰/۲۵)؛ خارج از منحنی مرز امکانات تولید ← کشور می تواند آرزوی رسیدن به آن را داشته باشد.

زیر مرز امکانات تولید ← اقتصاد از منابعش حداکثر استفاده را نکرده است. (درس ۴) ب) گزینه ۱ (۰/۲۵)؛ استقراض از مردم جزء روش های درآمدزایی ناپایدار و موقت دولت است. (درس ۶)

نکته: درآمدهای دولت

مالیات
فروش دارایی های تجدیدناپذیر مانند نفت و گاز (ناپایدار)
استقراض از مردم (ناپایدار)

ج) گزینه ۳ (۰/۲۵)؛ هزینه فرصت یک انتخاب، ارزش بهترین گزینه بعدی است که هنگام انتخاب از دست داده ایم. (درس ۳ / د) گزینه ۴ (۰/۲۵)؛ نوآور ایده ها را به محصولات جدید، فرایندها و یا کسب و کارهای جدید تبدیل می کنند. (درس ۱)

۳ مقدار محصول × قیمت محصول = درآمد

(۰/۲۵) تومان $30,000,000,000 = 12 \times (5 \times 10^9)$ = درآمد

هزینه $= \frac{30 \times 12}{360} + \frac{1}{4} \times 120 + 120 + \frac{6 \times 10 \times 12}{720} + 150$

(۰/۵) تومان $= 1,410,000,000$

سود / زیان = هزینه - درآمد

(۰/۲۵) تومان $28,590,000,000 = 30,000,000,000 - 1,410,000,000$ = سود (درس ۱)

۴ الف) ارزش سرمایه اولیه شرکت = تعداد کل سهام × ارزش هر سهم

(۰/۲۵) تومان $2,000,000 = \frac{8,000,000,000}{4,000}$

ب) $100 \times \frac{\text{تعداد سهم سهامدار}}{\text{تعداد کل سهام شرکت}} = \text{درصد مالکیت سهامدار}$

(درس ۲) $21\% = \frac{420,000}{2,000,000} \times 100$ (۰/۲۵)

۵ ۱ راه اندازی آسان و هزینه های نسبتاً اندک ۲ آزادی عمل و سهولت در تصمیم گیری ۳ مالکیت کامل سود ۴ منافع مالیاتی (ذکر سه مورد کافی است) (هر مورد ۰/۲۵) (درس ۲)

۶ نهادی قانونی است. (۰/۲۵) برای انجام مأموریتی غیرسودآور، یعنی با هدفی غیرتجاری شکل گرفته است. (۰/۲۵) اغلب در زمینه های انسانی و اجتماعی مأموریت دارند. (۰/۲۵) محدوده عمل آن ها گاهی محلی، ملی و حتی جهانی است. (۰/۲۵) (درس ۲)

۱۷ الف) $400 = 400 \times \frac{100}{100}$ = مالیات بر ارزش افزوده مرحله اول (۰/۲۵)

(۰/۲۵) صفر = اعتبار مالیات بر ارزش افزوده مرحله اول

نکته: همیشه اعتبار مالیاتی مرحله اول صفر است.

ب) مالیات بر ارزش افزوده مرحله دوم $= (550 \times \frac{100}{100}) - 400 = 150$ (۰/۲۵)

ج) $700 = 700 \times \frac{100}{100}$ = مجموع مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده (درس ۶) (۰/۲۵) $= 700$

تذکره: برای حل این سؤال باید فرمول های زیر را بدانید:

قیمت کالا × نرخ مالیات = مالیات بر ارزش افزوده
در آن مرحله × بر ارزش افزوده (VAT)

- مالیات بر مالیات بر مالیات بر ارزش افزوده مرحله قبل - ارزش افزوده هر مرحله = مالیات بر ارزش افزوده خالص
- مالیات بر ارزش افزوده مرحله قبل = اعتبار مالیات بر ارزش افزوده
- مالیات بر ارزش افزوده جمع آوری شده = مجموع مالیات بر ارزش افزوده در مرحله آخر تولید جمع آوری شده

۱۸ ۱ بهبود عملکرد بازار (۰/۲۵) و ارائه کالای عمومی (۰/۲۵) (درس ۶)

۱۹ الف) عوارض گمرکی (یا تعرفه های گمرکی) (۰/۲۵) / ب) مالیات بر ارزش افزوده (۰/۲۵) / ج) مالیات بر مصرف (۰/۲۵) (درس ۶)

توجه: مالیات:

مستقیم: درآمد / دارایی
غیرمستقیم: عوارض گمرکی و خدماتی / مصرف / ارزش افزوده

۲۰ الف) مصر (۰/۲۵) / ب) چای (۰/۲۵) / ج) پوشاک (۰/۲۵) (درس ۷)

قاعده نکتنیم: مزیت مطلق به توانایی یک کشور در تولید بیشتر یک محصول نسبت به سایر کشورها اشاره دارد.

مزیت نسبی به توانایی یک کشور در تولید کالا نسبت به سایر کالاها در همان کشور اشاره دارد.

۲۱ از منابع و سرمایه ها به بهترین نحو ممکن استفاده نمی شود (یا هدررفت منابع و سرمایه) (۰/۵)، با تولید محصولات کمتر و بی کیفیت تر (۰/۲۵) رفاه جامعه کاهش می یابد. (۰/۲۵) (درس ۷)

۲۲ گات (۰/۲۵) - برای جلوگیری از اقدامات حمایت گرایانه کشورها علیه یکدیگر (۰/۲۵) و حفظ روابط تجاری بین خودشان (۰/۲۵) (درس ۷)

۲۳ ۱ راه های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند. ۲ از وضعیت تک محصولی فاصله بگیرد. ۳ با خلق مزیت جدید اقتصادی امکان تأمین برخی نیازهای مهم و اساسی را در داخل کشور فراهم کند. ۴ به علم و فناوری و اقتصاد دانش بنیان توجه بیشتری داشته باشد. (ذکر دو مورد کافی است) (هر مورد ۰/۵) (درس ۷)

خلاصه درس

درس اول

نقش کارآفرینان

- کارآفرین: کسی است که با نوآوری و خطرپذیری، محصولات جدیدی تولید و عرضه می‌کند یا راه جدیدی برای تولید کشف می‌کند.
- کارآفرینان باید

- بینشی برای دیدن فرصت‌های کسب و کار
- شجاعتی برای شروع یک سرمایه‌گذاری جدید
- تبدیل ایده‌ها به کسب و کارهای سودآور
- مهارت ابتکار عمل برای جمع کردن عوامل مختلف جهت تولید:
- کالا
- خدمات
- آگاهی و دانش زیاد برای اتخاذ تصمیمات مناسب درباره:
- پیشنهاد محصول
- قیمت‌گذاری
- تبلیغات
- استخدام نیروی کار
- موقعیت شرکت
- توانایی مالی لازم برای راه‌اندازی کسب و کار

ویژگی‌های کارآفرین موفق

- تیزبین ← دیدن فرصت‌های کسب و کار
- نوآور ← تبدیل ایده‌ها به محصول
- فرایند
- کسب و کار جدید
- ریسک‌پذیر ← به میدان آوردن پس‌انداز و خوش‌نامی برای کسب و کار جدید
- خوش‌بین ← واقع‌بین، مطمئن و دلگرم به موفقیت اقتصادی
- پرانگیزه ← داشتن نظم، انضباط، پایداری، اشتیاق و توانایی حل مسئله
- یادگیرنده ← آموختن از کارشناسان، همکاران و مشتریان و وفق دادن خود با شرایط بازار
- سازمان‌دهنده ← مدیریت و هماهنگی منابع به شکل کارا
- یک کارآفرین موفق ضرورتاً از ابتدا کارآفرین نبوده
- یک کارآفرین موفق قدم به قدم سطوح موفقیت را طی کرده (پلکانی) از طریق:
- حرکت با چشم باز
- شناخت ظرفیت‌های خود و اتفاقات اطراف

هزینه‌های تولید، درآمد و سود

- درآمد ← پولی که تولیدکننده از فروش محصولات به دست می‌آورد.
- هزینه ← پولی که تولیدکننده در جریان تولید صرف می‌کند یا همان پولی که برای خرید یا اجاره عوامل تولید به صاحبان آن‌ها می‌پردازد.

- شامل
- زمین
- نیروی کار
- سرمایه فیزیکی

■ اگر درآمد < هزینه $\Rightarrow$ سود (منفعت)

■ اگر درآمد > هزینه $\Rightarrow$ زیان (ضرر)

راهکارهای دوری از ضرر

- کاهش هزینه‌ها از طریق:
 - صرفه جویی
 - افزایش بهره‌وری
 - افزایش درآمد از طریق:
- فراهم کردن بازار خوب برای محصولات
- فروش محصولات با قیمت مناسب

کسب و کارهای حرام و نامشروع

■ این‌گونه افراد معمولاً از این روش‌ها، درآمد و سود سرشار کسب می‌کنند:

- ارزان خریدن و گران فروختن
- انحصار و قاچاق برخی کالاها
- از پا درآوردن رقیب با شگردهای مختلف
- احتکار کالاهای مورد نیاز مردم
- تولید و انتشار فیلم و کتاب‌های مبتذل
- رشوه دادن و رشوه گرفتن، رباخواری و رانت

فرمول‌های مهم

هزینه - درآمد = سود یا زیان (حسابداری)
 کل محصول فروخته شده $\times$ قیمت = درآمد
 یا
 هزینه + سود = درآمد
 سود - درآمد = هزینه

مثال

با توجه به اطلاعات ارائه شده در جدول زیر، نتیجه عملکرد سالیانه یک شرکت تبلیغاتی با ۵ نفر کارمند و درآمد ماهیانه ۴۵۰ میلیون تومان را محاسبه کنید.

۱	حقوق ماهیانه کارمندان	۹ میلیون تومان
۲	هزینه سالیانه تأمین سیستم شرکت	۵۰۰ میلیون تومان
۳	خرید گوشی پسر مدیر عامل	۶۰ میلیون تومان
۴	اجاره ماهیانه واحد اداری	۱۲ میلیون تومان
۵	هزینه قبوض	۵۰ میلیون تومان
۶	هزینه بیلبوردهای تبلیغاتی	۶۰۰ میلیون تومان

پاسخ

$$\text{درآمد} = 450 \times 12 = 5,400$$

$$\text{حقوق سالیانه کارمندان} = 9 \times 5 \times 12 = 540$$

$$\text{اجاره سالیانه واحد اداری} = 12 \times 12 = 144$$

$$\text{میلیون هزینه‌ها} = 540 + 500 + 144 + 50 + 600 = 1,834$$

$$\text{میلیون سود یا زیان} = \text{درآمد} - \text{هزینه} = 5,400 - 1,834 = 3,566$$

یادآوری

- ۱ با توجه به صورت سؤال که نتیجه عملکرد سالیانه را خواسته است، باید یکسان سازی کنیم.
- ۲ برای محاسبه راحت تر، صفرهای مشترک (در اینجا ۶ صفر) را حذف می کنیم.
- ۳ خرید گوشی پسر مدیر عامل هزینه شخصی است و در هزینه ها محاسبه نمی شود.

مثال

مجموع درآمد، هزینه ها و سود تولیدکننده ای برای یک سال معین، برابر ۵۶ میلیون تومان شده؛ میزان درآمد او چند میلیون تومان بوده است؟

پاسخ

$$\text{درآمد} + \text{سود} + \text{هزینه} = \text{درآمد}$$

$$\text{میلیون تومان } ۵۶ = \text{درآمد} + \text{سود} + \text{هزینه}$$

$$\text{میلیون تومان } ۲۸ = \frac{۵۶}{۲} = \text{درآمد} \Rightarrow ۵۶ = ۲ \text{ درآمد}$$

درس دوم

انواع کسب و کار

شخصی

- متعلق به یک شخص
- بسیاری از کسب و کارها در ایران شخصی اند.
- بیشتر آن ها کوچک مقیاس اند.
- در همه فعالیت ها (کشاورزی، صنعت، به ویژه خدمات) حضور دارند.
- مشاغل خویش فرمایی و تخصصی شخصی اند.

مزایا

- راه اندازی آسان و هزینه های نسبتاً اندک
- آزادی عمل و سهولت در تصمیم گیری
- مالکیت کل سود
- منافع مالیاتی (مالیات بر درآمد فقط یک بار)

معایب

- بار سنگین مسئولیت
- مشکل تأمین مالی (قرض از دوستان و خانواده)
- مسئولیت نامحدود در برابر بدهی ها و دعاوی

شرکت

- هویت قانونی دارد. یعنی:
- قانون با یک شرکت مشابه فرد رفتار می کند.
- مانند انسان ها حقوق و تعهدات خاصی دارند.
- مهم ترین نوع آن شرکت سهامی است.
- دارایی شرکت
- به تعداد معینی سهم تقسیم می شود.
- به خریداران سهم، سهام دار می گویند.
- سهام: یک سند مالکیت است و نشان می دهد که دارنده آن به اندازه سهمش؛
- مالکیت بخشی از شرکت را دارد.
- در سود و زیان شرکت سهیم است.

ایجاد شرکت ← قوانین دولت برای شرکت موجب:

- اطمینان به سرمایه‌گذاران
- کمک برای فریب نخوردن

■ پذیرش و عمل به قوانین:

- پرهزینه
- زمان‌بر

در اساسنامه شرکت: ۱ علت تشکیل کسب و کار ۲ میزان سهام ۳ نحوه تقسیم و فروش سهام ۴ نحوه تأمین سرمایه اولیه ۵ تقسیم سود و زیان ۶ مسئولیت و حقوق سهام‌داران مشخص می‌شود.

مزایا

- مسئولیت محدود برای سهام‌داران
- امکان افزایش سرمایه و تأمین مالی بانکی از طریق:
 - افزایش سهام‌داران
 - افزایش سرمایه
 - وام‌های بانکی
- امکان رقابت بالاتر به دلیل:
 - تولید بالا
 - سرمایه‌گذاری بیشتر
 - قیمت پایین‌تر (نسبت به رقبا)
 - تخصص‌گرایی بیشتر

معایب

- هزینه‌های راه‌اندازی بالاتر
- تأخیر در تصمیم‌گیری
- پیچیدگی در رابطه مدیریت و مالکیت
- تقسیم سود به تناسب مالکیت سهام
- قوانین پیچیده و گزارش‌دهی بیشتر

تعاونی‌ها

هدف

- تأمین نیازمندی‌های اعضا
- کمک به بهبود وضعیت اقتصادی اعضا
- مراحل راه‌اندازی ← کم و بیش مشابه شرکت‌ها
- نحوه اداره ← هر فرد یک رأی دارد.
- توزیع سود احتمالی ← در پایان دوره به نسبت سرمایه هر عضو پرداخت می‌شود.
- تعاونی تولید: تعدادی تولیدکننده برای بهره‌مندی از مزایای فعالیت اقتصادی با مقیاس بزرگ گرد هم می‌آیند و با اقدامات جمعی منفعت خود را بیشینه می‌کنند مثل تعاونی کشاورزی.

مؤسسات غیرانتفاعی و خیریه

- نهادی قانونی برای انجام مأموریتی غیرسودآور
- با هدف غیرتجاری
- محدوده عمل ← محلی، ملی و جهانی

فرمول‌های مهم

$$\begin{aligned} \text{میزان سرمایه سهامدار} &= \frac{\text{تعداد سهم هر سهامدار}}{\text{ارزش اسمی هر سهم}} \\ \text{میزان مالکیت هر سهامدار} &= \frac{\text{تعداد سهم هر سهامدار}}{\text{تعداد کل سهام شرکت}} \\ \text{درصد مالکیت هر سهامدار} &= \frac{\text{تعداد سهم هر سهامدار}}{\text{تعداد کل سهام شرکت}} \times 100 \\ \text{میزان سرمایه سهامدار} &= \frac{\text{کل دارایی اولیه شرکت}}{\text{تعداد کل سهام شرکت}} \times \text{ارزش اسمی (قیمت) هر سهم} \end{aligned}$$

مثال

آقای احمدی با خریدن ۱۲۰ برگه از یک شرکت سهامی به میزان ۳۰ درصد در سود این شرکت سهیم شده است. اگر کل سرمایه این شرکت ۴۸ میلیون تومان باشد، قیمت هر برگه سهم چقدر است؟

پاسخ

$$\begin{aligned} \frac{30}{100} &= \frac{120}{x} \Rightarrow x = \frac{120 \times 100}{30} = \frac{12000}{30} = 400 \\ \text{تعداد کل سهام شرکت} &= 499 \\ \text{تومان} &= \frac{\text{کل سرمایه اولیه شرکت}}{\text{تعداد کل سهام شرکت}} = \frac{48,000,000}{400} = 120,000 \end{aligned}$$

درس سوم

اقتصاد و مسئله انتخاب

- هر کسب و کاری (شخصی یا شرکت) با مسئله انتخاب مواجه است.
- برخی اقتصاددانان، علم اقتصاد را علم انتخاب می‌دانند ← اقتصاد به ما می‌آموزد در شرایط کمیابی منابع، چگونه بهترین انتخاب را انجام دهیم.

اصول انتخاب درست

۱ قانون اول: شناسایی منابع کمیاب

- تولیدکننده ابتدا باید از عوامل تولید خود آگاه باشد.
- منابع تولید کمیاب‌اند.
- عوامل تولید
 - نیروی انسانی (مهم‌ترین) ← کارگر ساده و مهندس
 - منابع طبیعی (زمین) ← زمین زیرکشت و معدن
 - سرمایه
 - فیزیکی ← تراکتور
 - انسانی ← مهارت و دانش معلم
 - مالی ← اجاره زمین، خرید مواد اولیه
- منابع بیشتر ← کالا و خدمات تولیدی بیشتر
- ۲ اصل مهم هنگام تولید:
 - منابع کاملاً محدود است.
 - دارای محدودیت در استفاده‌اند.

۲ قانون دوم: محاسبه هزینه فرصت

- کمیابی و محدودیت منابع مفهوم هزینه فرصت را به همراه دارد.
- **هزینه فرصت:** ارزش بهترین گزینه بعدی که فرد هنگام انتخاب درست از دست داده است.
- به دلیل کمیابی منابع همیشه باید بین گزینه‌های انتخاب «بده - بستان» کرد.
- **بده - بستان:** یعنی چیزی را رها کنیم تا چیزی را به دست آوریم.
- اگر یک کشور کالایی را از دیگر کشورها بخرد، هنوز با کمیابی و مبادله مواجه است.

۳ قانون سوم: ترسیم قید بودجه

- **قید بودجه:** یعنی وقتی مقدار مشخص و محدودی پول برای خرج کردن دارید.
- به دلیل محدودیت بودجه باید بین گزینه‌ها «بده - بستان» کرد.

۴ قانون چهارم: فراموش کردن هزینه‌های هدررفته

- **هزینه‌های هدررفته:** هزینه‌هایی که پرداخت شده است و نمی‌توان آن را بازگرداند.
- این هزینه‌ها در تصمیم‌گیری مهم نیستند چون هدررفته‌اند.
- مفهوم هزینه هدررفته مثل پولی که در یک چاه عمیق افتاده و قابل دسترس نیست.

۵ قانون پنجم: مقایسه بین هزینه‌ها و منافع

- باید تمام هزینه‌ها در مقابل تمام منافع مقایسه شود. (بخشی از تصمیم‌گیری منطقی است.)
- چه چیز را منافع و یا هزینه بدانیم به موقعیت‌ها بستگی دارد.
- ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی
- دو نوع گسترده از انواع تصمیمات
- انتخاب از میان گزینه‌های مختلف
- انتخاب چه مقدار از هر چیز

علت تصمیمات غیرمنطقی و اشتباه

- ۱ اثرگذاری حقه‌های فروش — فقط به دلیل حراج یا فروش ویژه یا تخفیف اقدام به خرید می‌کنیم.
- ۲ توجه به هزینه‌های هدررفته — کالا و خدماتی که بی‌کیفیت‌اند و یا دوست نداریم را صرفاً بخاطر پولی که صرف کردیم، استفاده می‌کنیم.

۳ بی‌صبری زیاد

- به جای صبر در تحصیل و منافع آتی، سراغ کارهای کم ارزش آنی می‌رویم.
- برای تأمین هزینه‌های فعلی، زیر بار انواع بدهی می‌رویم.

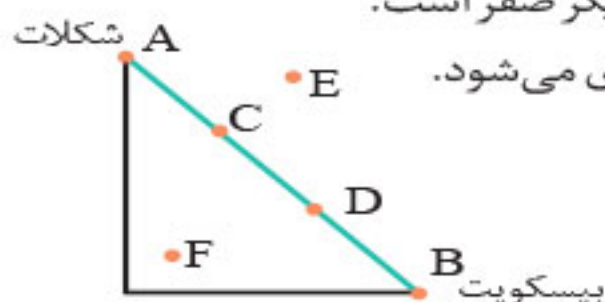
۴ اعتماد به نفس بیش از حد

- خوش بین درباره درآمد آینده و پس‌انداز کمتر
- سرمایه‌گذاری در زمینه‌های پرخطر و بدون آمادگی

۵ چسبیدن به وضعیت فعلی — پرهیز از بررسی گزینه‌های جدید

نمایش نقاط روی خط قید بودجه

- نقاط A و B — با خرید یکی از نقاط A یا B مقدار خرید کالا دیگر صفر است.
- نقاط C و D — ترکیبی از دو کالای بیسکویت و شکلات خریداری می‌شود.
- نقطه E
- خارج از خط قید بودجه، غیرقابل دسترس
- بودجه برای انتخاب آن کافی نمی‌باشد.
- نقطه F

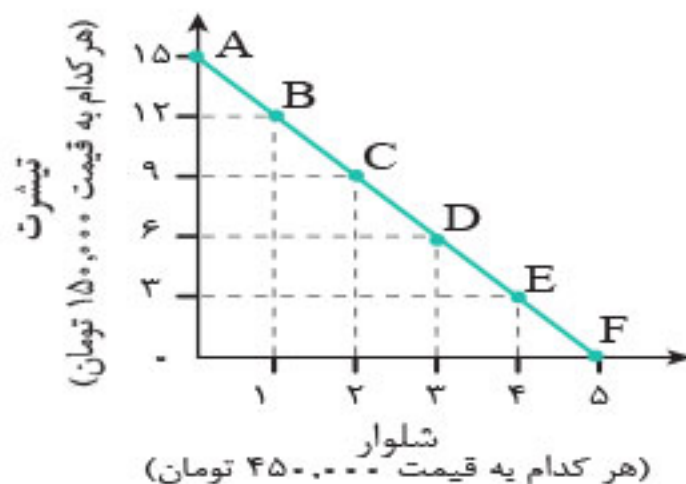
- قابل دسترس می‌باشد اما کل بودجه صرف خرید کالا نمی‌شود.
- پس‌انداز بودجه وجود دارد.

مثال

خانم احمدی با بودجه‌ای که در اختیار دارد، در حال تصمیم‌گیری و اقدام برای خرید دو کالا به شرح مندرج در نمودار است. بر این اساس:

الف) کل بودجه خانم احمدی چقدر است؟

ب) در صورتی که او بخواهد به جای ۶ تیشرت، ۹ تیشرت بخرد، هزینه فرصت این تصمیم‌گیری چه خواهد بود؟

پاسخ

تومان $۵ \times ۴۵۰,۰۰۰ = ۲,۲۵۰,۰۰۰$ یا تومان $۱۵ \times ۱۵۰,۰۰۰ = ۲,۲۵۰,۰۰۰$

ب) در نقطه D خانم احمدی می‌تواند ۶ تیشرت و ۳ شلوار بخرد. در صورتی که اگر بخواهد ۹ تیشرت بخرد (نقطه C) تعداد شلوار به ۲ عدد کاهش می‌یابد. بنابراین هزینه فرصت جابه‌جایی از نقطه D به C برابر است با یک عدد شلوار، معادل $۴۵۰,۰۰۰$ تومان.

یادآوری در تمامی نقاطی که روی خط بودجه هستند، بودجه یکسان است. پس برای محاسبه کل بودجه می‌توانید یک نقطه را به دلخواه محاسبه نمایید.

درس چهارم

الگوهای اقتصادی

■ **الگو:** نمایشی ساده از واقعیتی پیچیده بدون درگیر شدن در جزئیات غیرلازم. مثل نقشه راه‌ها

■ **الگو اقتصادی**

- در اقتصاد الگوهایی هستند که
- بسیاری از جزئیات دنیای واقعی را رها می‌کنند.
- کمک می‌کند بر آنچه اهمیت دارد متمرکز شویم.
- الگوی مرز امکانات تولید (PPF) یکی از الگوهای اقتصادی است.

◀ **مرز امکانات تولید (PPF)**

- خطی که از اتصال نقاط تقسیم منابع کمیاب بین تولید کالاها به دست می‌آید.
- با علامت اختصاری (PPF) نشان داده می‌شود.
- مرزی است بین آنچه یک کسب و کار با استفاده از منابع موجود و در دسترس می‌تواند تولید کند و آنچه نمی‌تواند.
- نشان‌دهنده حداکثر امکان تولید شرکت یا کشور با منابع موجود است.
- به ما اجازه می‌دهد تا هزینه فرصت یک شرکت یا کشور را زمانی که بیش از یک کالا تولید می‌کند مجسم کنیم.

■ **هزینه فرصت اجتماع** — کالاهایی که برای افراد رایگان است برای تولیدشان زمان صرف می‌شود. ⇐ هزینه فرصتی برای جامعه دارد. — هیچ محصولی برای جامعه رایگان نیست.

کارایی و ناکارایی

کارایی اقتصادی

- تلاش برای به دست آوردن کارایی به معنای یافتن موقعیت‌هایی برای پیشرفت است.
- شرکت یا کشور از منابع موجود بیشترین استفاده را می‌برد.
- نقاط کارایی ← نقاط روی منحنی مرز امکانات تولید
- موقعیت‌هایی که در آن بهتر شدن وضعیت کسی باعث بدتر شدن وضع دیگری نشود.

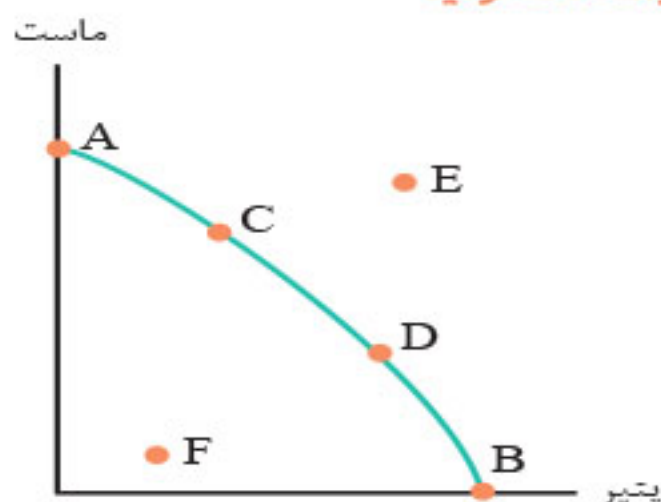
ناکارایی اقتصادی

- شرکت یا کشور بیشترین استفاده را از منابع خود نکرده است.
- نقاط ناکارایی ← نقاط زیر منحنی مرز امکانات تولید
- این امکان وجود دارد حداقل بیشتر از یک کالا تولید شود بدون آنکه از تولید کالاهای دیگر کاسته شود.

نقاط خارج از مرز امکانات تولید

- با فرض ثابت بودن منابع غیرقابل دستیابی‌اند.
- شرکت یا کشور آرزوی رسیدن به آن نقاط را دارد.
- منابع برای تولید در آن سطح کافی نیست.

نمایش نقاط روی منحنی مرز امکانات تولید

- نقاط A و B ← فقط یک کالای پنیر یا ماست تولید می‌شود.

نقاط C و D

- امکان تولید ترکیبی هر دو کالا ماست و پنیر وجود دارد.
- نقاط روی منحنی، تولید کارا است.

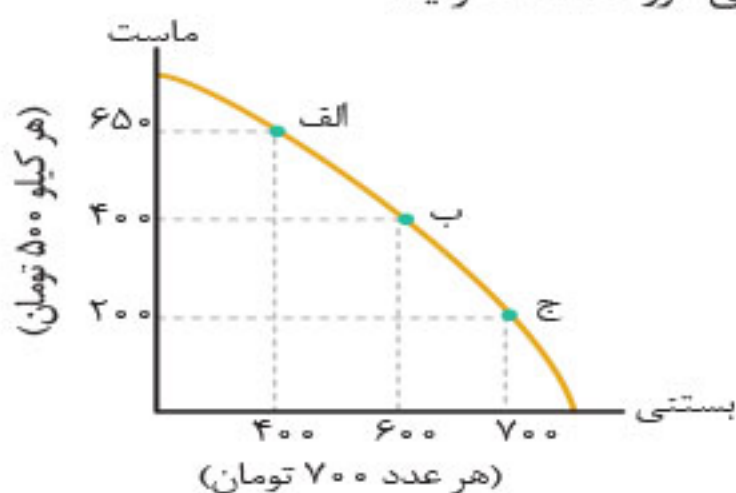
نقطه E

- خارج از مرز امکانات تولید
- غیرقابل دستیابی (منابع برای تولید کافی نیست).
- شرکت آرزوی رسیدن به آن را دارد. (آرمانی‌ترین)

نقطه F

- زیر مرز امکانات تولید است.
- امکان تولید ترکیبی از دو کالا وجود دارد.
- تولید کارا نیست (ناکارایی)

مثال با توجه به منحنی مرز امکانات تولید:

الف درآمد تولیدکننده در نقطه (ب) چقدر است؟

ب با انتقال نقطه (الف) به نقطه (ج) هزینه فرصت متحمل شده چه مبلغی است؟

پاسخ

الف

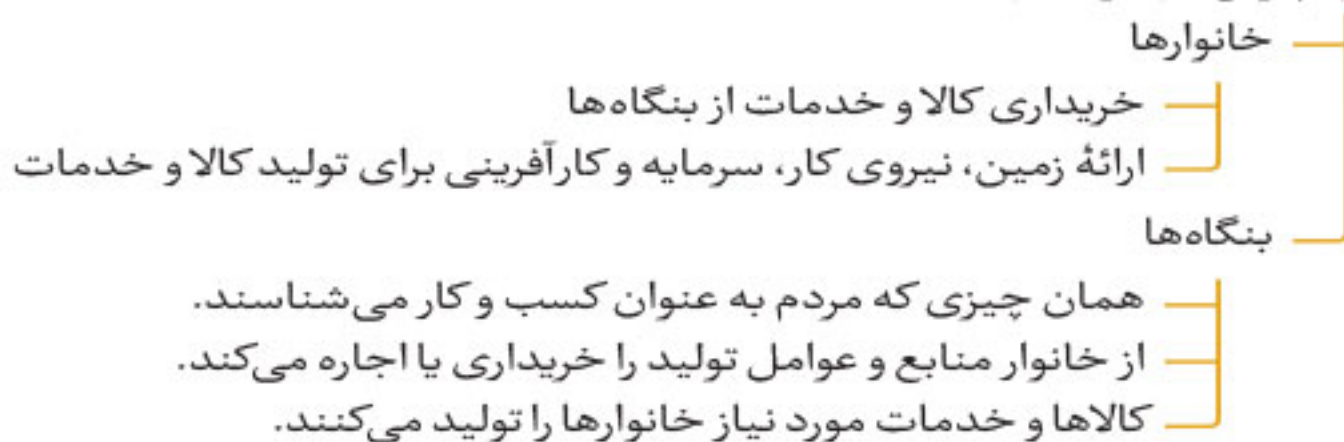
تومان $620,000 = (400 \times 500) + (600 \times 700) = 200,000 + 420,000$ درآمد حاصل از تولید ماست و بستی در نقطه «ب»

ب با جابه جایی نقطه «الف» به «ج» میزان تولید ماست ۴۵۰ کیلو کاهش می یابد که ارزش هر واحد (کیلو) ماست ۵۰۰ تومان است و هزینه فرصت برابر است با: $450 \times 500 = 225,000$

درس پنجم

بنگاه و خانوار در اقتصاد

■ مهم ترین بازیگران در اقتصاد

جریان چرخشی ساده

◀ تعاملات بین خانوارها و بنگاهها

